

Directa

setmanari de comunicació

Núm 318 22 de maig de 2013 1,70€

Desmuntant el cas **4F**

Un documental desmenteix la tesi oficial que va portar quatre joves a la presó i va desencadenar el suïcidi de Patricia Heras

PÀGINES 2-4

6-7

El PP passa el ribot a la **ILP contra els desnonaments** i desvirtua les demandes socials

14-15

La **'guerra contra el narco'** mexicana provoca una gran crisi de drets humans

17-19

Futbol, música i cultura per expulsar el feixisme dels barris i les viles d'arreu

A fons

'Made in Bangla Desh': **radiografia d'un desastre** anunciat però molt lucratiu

ESTIRANT DEL FIL

Després d'esperar 2.679 dies, coneixerem un relat contrastat dels fets que van succeir la matinada del 4 de febrer de 2006 a les portes de l'immoble situat al carrer Sant Pere Més Baix 55 de Barcelona. Serà gràcies al reportatge '4F: ni oblit ni perdó', realitzat pel col·lectiu 15mbcntv i la productora Metromuster –amb la col·laboració d'aquest setmanari–, que ha investigat a fons tots les contradiccions i falsedats relacionades amb el cas que van ser difoses per l'Ajuntament de Barcelona i publicades a la majoria de mitjans de comunicació.

DRETS // PATRICIA HERAS, UNA DE LES QUATRE PERSONES EMPRESONADES PELS FETS, ES VA SUÏCIDAR DURANT UN PERMÍS PENITENCIARI L'ANY 2011

Un documental desmunta la tesi oficial sobre el cas 4F

Jesús Rodríguez
@albertmartnez

Un documental de 110 minuts dividit en vuit capítols, on s'entrevista una vintena de persones –entre víctimes, familiars, periodistes, testimonis i advocats– i que aporta documents inèdits i reveladors i destapa aspectes totalment desconeguts, treu a la llum set anys de versions manipulades i mitges veritats sobre una sèrie d'esdeveniments que han comportat el patiment de moltes famílies. Patricia Heras es va suïcidar durant un permís penitenciari, després de ser condemnada a tres anys de presó per uns fets que sempre havia negat. Rodrigo Lanza ha complert cinc anys de presó i dos de llibertat condicional. Juan Pintos i Àlex Cisternas van complir tres anys i tres mesos de reclusió. Un agent de la guàrdia urbana va patir una tetraplegia greu i encara es recupera de les ferides.

La matinada del 4 de febrer de 2006, se celebrava una festa a l'edifici de l'antic Palau Alòs, okupat des de l'any 2002. Efectius antidisturbis de la Guàrdia Urbana feien controls als accessos de la

finca –de propietat municipal– quan es va produir una baralla entre la policia i la gent que accedia a l'edifici. Des del terrat de la casa, van caure molts objectes, entre ells, un test de grans dimensions. Un agent va caure ferit de gravetat i els seus companys van fer detencions entre la gent que hi havia davant de la casa. La versió oficial, aleshores, va canviar i va assenyalar una pedra llançada a peu de carrer com a causant de les ferides al cap del guàrdia urbà. La majoria de les persones detingudes van denunciar haver patit

La majoria de les persones detingudes van denunciar haver patit greus tortures, que mai van ser investigades

greus tortures, que mai van ser investigades. Els informes pericials sempre van apuntar la hipòtesi del test com la més compatible amb les lesions a la part superior del crani.

La majoria de preguntes clau que tothom s'ha fet en relació al cas 4F que-

Les campanyes de suport als encausats s'han succeït durant els darrers set anys / ROBERT BONET

daran resoltes amb aquest treball audiovisual. Per què dues versions oficials contradictòries? Qui s'amaga darrere l'informe que va rebre Joan Clos en un primer moment i que apuntava que l'ori-

gen de les lesions era un test caigut des de la casa? Per què els dos agents que van ser la peça clau testifical ja no treballen a la Guàrdia Urbana? Qui són els torturadors convictes Víctor Bayona i

Els vuit capítols, el 8 de juny a la seu de RAI

**VENJANÇA
PATRI
TORTURA
JUDICI**

**ESTIGMA
POETA MORTA
RACISME
DESMUNTATGE**

La cita serà el 8 de juny a les set del vespre a la seu de l'entitat Recursos d'Animació Intercultural (RAI), ubicada al carrer Carders número 12 del barri de la Ribera de Barcelona. Per primera vegada, es podrà visionar el resultat d'un any llarg d'investigacions i entrevistes. L'aforament limitat de la sala ha fet que les promotores del passí demanin inscripció prèvia –a través del correu

electrònic estrena@documental4f.cc– a tothom que hi vulgui assistir. L'anterior i primera producció de Metromuster, el documental NO-RES, va ser guardonada com a millor documental de l'any 2012 a l'Estat espanyol al certamen DocumentaMadrid. El col·lectiu 15mbcntv també ha rebut el segon premi d'enguany del Festival Protesta pel vídeo d'Ester Quintana *Perdre un ull*.

El Palau del Marquès d'Alòs

Segles i segles d'història s'amaguen sota les pedres de l'indret on van passar els fets. Les referències històriques parlen de finals del segle XIII, data aproximada de la construcció d'unes sitges a l'actual soterrani de l'edifici. Les primeres fonts documentals de l'aixecament de l'edifici del palau daten de finals del segle XVI i principis del XVII. L'any 1738, Josep Francesc d'Alòs, marquès de Puertoneuvo i germà del primer marquès d'Alòs, Antoni d'Alòs i de Rius, va adquirir cinc finques del carrer de Sant Pere Més Baix, incloent-hi la finca que després es convertiria en el palau de la família. La família Alòs va viure a l'edifici fins a les primeres dècades del segle XX. Durant la Segona República, el palau va ser col·lectivitzat i va passar a acollir el Centre Obrer Aragonès, que va convertir el pati interior en teatre. Posteriorment, durant el franquisme, s'hi va establir la Peña Cultural Barcelonesa, que va usar l'espai per fer activitats d'esbarjo i per representar-hi comèdies i sarsueles. Les activitats de la Peña Cultural Barcelonesa es van allargar del 1939 al 1994, moment en què es va abandonar el palau.

ESTIRANT DEL FIL

9

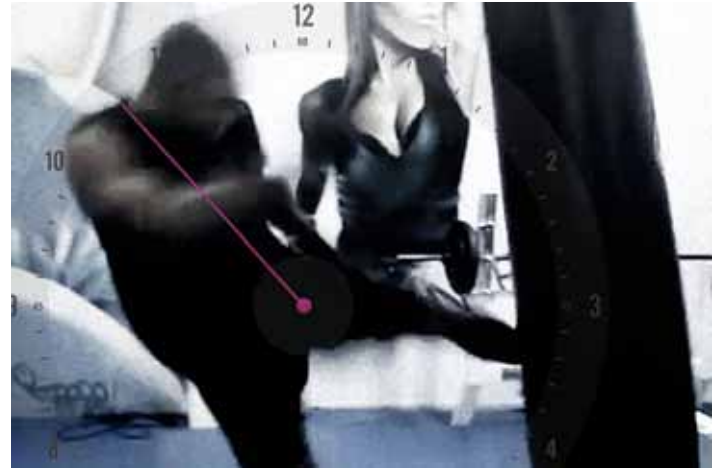
persones van anar a judici per aquells fets. Patricia Heras, Rodrigo Lanza, Juan Pintos i Alex Cisternas van ingressar a la presó

4.270

euros es van recollir amb la campanya de micromecenatge que ha fet possible la investigació, la realització i l'edició del documental

18

és el número del jutgat d'instrucció de Barcelona que va portar el cas. Set anys després, Maria del Carmen García Martínez, continua essent-ne la titular

Bakari Samyang? La fiscal del cas és conscient, a dia d'avui, que la van enganyar? Es va llançar un test des de la teulada de l'edifici?

El Tribunal Constitucional té un recurs sobre la taula on s'exigeix la represa de les investigacions

Rodrigo Lanza, el noi xilè que va abandonar definitivament la presó de Quatre Camins durant les festes de Nadal de 2012, ja ha anunciat que, tot i prendre's un any sabàtic, posarà totes les seves energies a destapar la veritat d'uns fets que han marcat la resta de la seva vida i que, si cal, portarà el cas fins als tribunals d'Estrasburg o de la Haia. Les

persones més properes a Patricia Heras s'han manifestat en el mateix sentit. El Tribunal Constitucional espanyol té sobre la taula un recurs on s'exigeix la represa de les investigacions. L'antropòleg Manel Delgado, l'escriptor Gregorio Morán, els advocats Francesc Co i Jaume Asens i una representant d'Amnistia Internacional complementen altres angles del reportatge.

"AUNQUE VENGAN MIL COMO TÚ"

Ningú, excepte la jutgessa d'instrucció número 18 de Barcelona, ja no ocupa el mateix càrrec set anys després dels fets. Maria del Carmen García Martínez encara és al capdavant del jutjat que va rebutjar les proves documentals i testificals de les tortures patides per Rodrigo, Álex i Juan. Amb un to arrogant, va etzibar a Lanza durant l'interrogatori: "Aun-

que vengan mil como tú, yo ya tengo la versión de los agentes". Al vídeo, el jove xilè detalla molts aspectes esfereïdors dels maltractes que va rebre a les cel·les de la comissaria de les Rambles i de la Travessera de les Corts i també de la passivitat de la magistrada García Martínez, que tenia coneixement de tot el que havia passat. Més recentment, ella mateixa va ordenar empresonar tres manifestants de la vaga general del 29 de març durant 35 dies, tot i la manca de proves que avalessin la reclusió.

CLOS I HEREU FORA DE L'ALCALDIA

El que aleshores era alcalde de Barcelona, Joan Clos, avui ostenta el càrrec de director executiu d'ONU-Habitat, màxim responsable espanyol dins l'organigrama de les Nacions Unides. Jordi Hereu, el cap polític de la Guàrdia Urbana de llavors,

Fotogrames del documental 4F: ni oblit ni perdó, realitzat pel col·lectiu 15mbcnvtv i la productora Metromuster

ara és regidor de l'oposició municipal sense cap poder dins el cartipàs executiu. Casualment, la fiscal que va demanar les penes elevades que van portar Rodrigo, Alex, Juan i Patricia a la presó, va ser designada com a fiscal del cas de Yuri Jardine, un noi de Trinidad i Tobago que va ser torturat pels mateixos policies municipals que van ser la clau testifical del cas 4F. Ha estat ascendida dins la cadena jeràrquica de la Fiscalia Provincial de Barcelona. Rodrigo Lanza viu a Saragossa, on intenta distanciar-se de la ciutat on va patir el muntatge. Juan Pintos i Álex Cisternas han tornat a l'Argentina i Xile respectivament -el primer amb la bona nova d'un fill-, on els mitjans de comunicació s'han fet ressò de la seves paraules i on han estat reconeguts com a víctimes, a diferència del silenci imposat a Catalunya. ◀

Heliodoro Lozano, l'expropiador corrupte

La història recent de la finca va estar marcada per la seva okupació, poc abans de la celebració de la contracimera alternativa a la reunió de caps d'Estat de la Unió Europea que va tenir lloc el 15 i el 16 de març de l'any 2002 al Palau de Congressos de l'avinguda Diagonal. L'immoble va esdevenir seu d'alguns actes alternatius a la cita i, posteriorment, una assemblea el va habilitar com a espai cultural autogestionat, fins que, l'any 2004, un parell d'individus aliens a les seves okupants originàries van convertir l'edifici en el seu negoci particular. Van expulsar els membres de l'assemblea que el gestionaven fins llavors i van forçar un enfrontament molt dur amb el moviment okupa i veïnal, que reivindicaven els usos socials per a l'edifici i pels terrenys del veï Forat de la Vergonya. L'Ajuntament de Barcelona, durant aquelles dates, mantenia una batalla quasi diària contra les activistes del barri i, per contra, va establir unes relacions més plàcides amb els gestors de l'edifici del Palau d'Alós. Algunes testimonis parlen de trobades entre

aquests dos individus i homes molt ben vestits que aparquen el seu vehicle de gamma alta davant de l'immoble. Es dona la circumstància que, precisament aquells dies de

l'any 2005, l'obscur cap de Serveis Tècnics del Districte de Ciutat Vella, Heliodoro Lozano, va autoritzar que una empresa promotora i dues ordres religioses -que eren les titulars de la finca després de complexos processos hereditaris- hi construïssin pisos. Pocs mesos després, però, va canviar d'opinió i va iniciar els tràmits d'expropiació de la finca. La matinada del 4 de febrer, l'immoble ja era municipal, malgrat l'existència d'un litigi judicial sobre els diners que havien de rebre els propietaris que no es va resoldre fins l'any 2010. Lozano va ser detingut i empresonat el desembre de 2009 per ordre del jutjat d'instrucció número 33 de Barcelona, acusat de suborn i cobraments il·legals en relació a les llicències dels apartaments turístics de Ciutat Vella. Les irregularitats també estaven relacionades amb llicències d'obra. Avui dia, el consistori ha invertit 9,5 milions d'euros en la rehabilitació de la finca i la seva adequació com a centre cívic, més del doble del que s'havia pressupostat en un primer moment.

ESTIRANT DEL FIL

/ PAU BARRENA

“Menyspreo enormement policies, polítics i jutges; tinc els seus noms gravats a la memòria”

Mariana Huidobro mare de Rodrigo Lanza

Què els diries, a les persones responsables d'aquest muntatge? Diria als policies, els polítics i els jutges que els menyspreo enormement i que tinc els seus noms gravats a la memòria. No només hi va haver tortures, presó i vides joves trencades, també hi va haver el suïcidi de Patri i no podem fer marxa enrere: el que van fer o van deixar de fer no tindrà perdó.

Què esperes després de la presentació del documental? Espero que, a totes i tots els que hem patit el 4F, ens alleugereixi una mica, perquè ens han silenciats durant set anys i és important, penso, crear antecedents, donar noms, dates i llocs. És un crit que ens permet fer una mica de justícia. ◀

“Malgrat tot, no han aconseguit el seu objectiu i n’hem sortit més fortes i unides que abans”

Rodrigo Lanza cinc anys de presó i dos de llibertat condicional

Què els diries, a les persones responsables d'aquest muntatge? Realment, no tinc ni idea de què els diria a aquesta gent... Suposo que tinc tant coses a dir que ni tan sols sabria per on començar. Moltes vegades, m'he plantejat aquesta mateixa pregunta i crec que la resposta canvia enormement depenent de la situació en què em trobo i també segons el meu estat d'ànim. L'única cosa invariable és que, realment, penso que, a aquesta gentussa, no li importa gens ni mica el que hagi de dir, ni jo ni cap de les

persones a les quals, en teoria, representen o haurien de defensar... No penso malgastar paraules cridant contra un mur, o almenys contra aquest mur. Potser, les úniques paraules que dirigiria a aquesta gent serien que, malgrat tot, no han aconseguit el seu objectiu i n'hem sortit més fortes i unides que abans... que esperin i veuran. Nosaltres mai callarem.

Què esperes després de la presentació del documental? Simplement, que el cas es difongui, que el

conegui molta més gent i, especialment, persones que, per diversos motius, tenen més dificultats per rebre aquest tipus de notícies o informació. Espero que generi debat i que aquest cas no quedi com un fet

aïllat, perquè no ho és! Que surtin a la llum més casos i que, de mica en mica, puguem vèncer la por que imposen aquestes institucions i figures de poder quan un decideix alçar la veu i enfrontar-s'hi.

“Als responsables del muntatge, els diria que ens veurem a Estrasburg”

Diana J. Torres companya i amiga de Patricia Heras

Què els diries, a les persones responsables d'aquest muntatge? Que ens veurem a Estrasburg.

Què esperes després de la presentació del documental? Que els que han de condemnar aquests criminals reaccionin d'una vegada i que la gent deixi de tenir aquesta confiança cega i idiota en la policia i la justícia.

En tots aquests punts podreu col·laborar directament a la campanya de micromecenatge sense necessitat d'ordenador i durant els 40 dies que dura la campanya Gràcies!

- El Lokal • Cera, 1 bis **BARCELONA**
- La Ciutat Invisible • Riego, 35 **BARCELONA**
- La Torna • Sant Pere Màrtir, 37 **BARCELONA**
- CSO La Gordíssima • Pons i Gallarza, 10 **BARCELONA**
- Casal de Prosperitat • Pl. Àngel Pestaña **BARCELONA**
- Ateneu Popular 9 Barris • Portlligat, 11 **BARCELONA**
- Casal 3 Voltes Rebel • Pg. Urrutia, 125 **BARCELONA**
- El Forn • St. Pere 5 **GIRONA**
- Bar B12 • Plaça del Vi, 11 **GIRONA**
- Sageta de Foc • Trinquet Vell, 15 **TARRAGONA**
- Can Ramon • Baixada de la Trinitat 5 **LLEIDA**
- L'HOSPITALET DE LLOBREGAT Mare de Deu de Montserrat, 10 • **CIC**
- CORNELLÀ DE LLOBREGAT Jacint Guerrero, 8 • **Ateneu Popular**
- ESPLUGUES DE LLOBREGAT Joaquim Rosal, 22 • **Ubud**
- MARTORELL Llosellas, 12 • **CSO La Vila**
- SANTA COLOMA DE GRAMENET Montserrat 3 • **Aramateix**
- SABADELL Comte Jofre, 30 • **Can Capablanca**
- GRANOLLERS Prat de la Riba, 31 • **Casal L'Esquerda**
- MATARÓ Carreró, 31 • **Atzacuc**
- VILANOVA Plaça de les Casernes • **Ateneu Vilanovi**
- REUS Sant Elies, 8 • **Despertaferro**
- PREMIÀ Sant Cristòfol, 41 • **CSO Can Sanpere**

AIXÍ ESTÀ EL PATI

6-7

El PP ribota la ILP contra els desnonaments impulsada per la PAH i desvirtua les demandes socials

8-9

La llei Wert relega el català a especialitat, retalla l'autonomia dels centres educatius i augmenta el pes de l'assignatura de religió

“És una vergonya que s'utilitzi un cos policial per la repressió política”

El 4 de juliol, després de sis anys d'espera, se celebrarà el judici contra dos agents del Grup d'Intervenció Especial (GIE) de la policia municipal de Terrassa i contra Mònica, activista dels moviments socials egarencs, actualment membre d'Acció Autònoma. El 18 de maig, els col·lectius i diverses persones solidàries van iniciar la campanya de mobilització i difusió del cas, sota el lema *Mònica absolució, GIE dissolució*. La DIRECTA l'ha entrevistada per conèixer la seva versió dels fets

Rachid Ali i Glòria Xancó
@TerrassaRespon

T'acusen de desordres, atemptat a l'autoritat i lesions. Què va passar la nit del 12 de maig de 2007?

Tornava cap a casa acompanyada d'un amic quan un cotxe de la policia municipal es va aturar al nostre costat i van sortir dos agents molt exaltats dient que t'iríssim a terra el que d'íem i que no ens

“Els diners destinats a la policia municipal anirien molt bé per evitar el tancament d'escoles o de centres sanitaris”

moguéssim. Els vaig preguntar quin problema hi havia i van escridassar-nos dient que els havíem llançat una ampolla de vidre. M'estaven identificant mentre un agent em cridava de manera agressiva i provocativa, fins que em va empenyar contra la persiana d'un garatge. Em van

detenir i, quan preguntava pels motius, l'única resposta que rebia eren crits i cops. Vaig notar una forta pressió a l'espatlla que em va fer doblegar l'esquena i, després, un seguit de cops a l'esquena i al cap fins que em vaig trobar amb les mans emmanillades a l'esquena i amb la cara quasi a terra. Els cops van continuar al cotxe, on vaig exigir el meu dret d'anar a l'hospital.

Com van actuar les professionals de l'hospital?

Des del punt de vista mèdic, van actuar bé, però estaven intimidats per l'actitud violenta i amenaçadora dels policies. Van fer els ulls grossos quan els policies van entrar a la sala -on jo estava sola- i em van tornar a agredir. Tot i que jo cridava que m'estaven pegant, no va venir ningú a ajudar-me i segur que ho va sentir tota la planta. Només es van imposar quan marxava d'urgències, quan els policies van demanar que em traguessin el collaret cervical perquè no es veiés que estava ferida. La meua advocada els va citar a declarar perquè expliquessin les pressions de la policia. Se'n van desentendre completament i van declarar que no sabien res, que no havien vist ni sentit res de res.

Els policies estan imputats per tortures i lesions, com s'ha desenvolupat el procediment judicial?

El jutjat s'ha posat de part de la policia des del primer dia. Han intentat arxivar i separar del procediment la meua denúncia contra la policia diverses vegades. Han rebaixat les meves lesions d'un delictes a una falta. Els policies van trigar tres anys

“Els policies han continuat amenaçant-me, m'han insultat pel carrer i a concentracions”

a declarar al·legant que estaven de vacances, de baixa... i el jutjat va acceptar les seves excuses. L'Audiència Provincial de Barcelona ens ha donat la raó sobre el fet que la denúncia de l'agressió policial s'havia de jutjar dins del procediment iniciat. Amb tot, han calgut sis anys per poder fixar la data de judici, cosa que em confirma que la justícia avança de manera lenta o ràpida en funció de si convé i segons a qui es persegueixi.

Com et sents davant la impunitat policial de la qual sembla gaudir el GIE de la policia municipal de Terras-

Diversos col·lectius han posat en marxa la campanya 'Mònica absolució, GIE dissolució' per fer difusió del cas / FRANCESC ARGEMÍ

sa i els agents que et van agredir?

És una barreja molt gran de sensacions. Primer de tot, por, angonya i ansietat, ja que aquests policies han continuat amenaçant-me, m'han insultat pel carrer i a concentracions on he assistit i, durant un temps, van continuar apareixent a les diverses cases okupades on jo anava. Això va durar un parell d'anys, fins que es va acceptar la denúncia i van anar a declarar com a imputats per tortures.

El teu cas no és l'únic a Terrassa. La policia municipal, sobretot el GIE, té una trajectòria d'actuacions violentes molt llarga. Com veus aquest cos?

El Grup d'Intervenció Especial és un cos completament inútil que no ajuda ni beneficia la ciutadania. No obstant això, aquest any, l'Ajuntament destina un pressupost de tretze milions d'euros a la policia municipal, uns diners que anirien molt bé per evitar el tancament de centres sanitaris o d'escoles com la de Can Montllor, per exemple. És una vergonya que s'utilitzi un cos policial per la repressió política, ja que aquests agents es dediquen a vigilar cases okupades i centres socials, a perseguir i multar els col·lectius que posen cartells polítics o a controlar concentracions i manifestacions. ♦

HABITATGE // EL TEXT REDUEIX AL MÍNIM L'IMPACTE DE LES MESURES PROPOSADES PER LA PAH I FA UNA APLICACIÓ RESTRICTIVA DE LA SENTÈNCIA EUROPEA

El PP ribota la ILP contra els desnonaments

Irene Escorihuela
@iescorihuela

A aquestes alçades de la crisi, ningú no dubta que el drama dels desnonaments és un dels problemes que cal resoldre amb més urgència a l'Estat espanyol. Les enquestes han reflectit repetidament l'existència d'una majoria social contrària a la configuració actual del sistema hipotecari espanyol, que és considerat injust. Segurament, una victòria de la PAH en el terreny ideològic que, tanmateix, encara no té traducció en l'àmbit jurídic des que el PP es va negar a aprovar la ILP promoguda per la PAH i altres agents socials, una iniciativa avalada per 1.402.854 signatures.

DESVIRTUALITZAR LES DEMANDES

El 14 de maig, al Senat, va culminar la tramitació de la Llei 1/2013 de mesures per reforçar la protecció dels deutors hipotecaris, reestructuració del deute i lloguer social, amb els vots en solitari del Partit Popular. D'aquesta manera, les entitats financeres guanyaven la batalla legislativa i aconseguien aprovar una llei pensada per paliar casos extrems, però en cap cas per aturar els desnonaments a escala general. Amb la publicació d'aquesta llei el 15 de maig al BOE, finalitza el procés per desvirtuar la ILP inicial mitjançant la conversió en una altra llei i l'eliminació de tot el seu contingut social i de condemna a les pràctiques del sistema bancari. La retirada simbòlica de la ILP per part de la PAH el dia de la seva aprovació al Congrés és una mostra de l'allunyament entre les demandes de les afectades i el redactat final de la llei, aprovada gràcies a la majoria absoluta del PP.

CAP RECLAM DE LA ILP

D'aquesta manera, cap de les tres consignes que recollia la ILP no s'han fet efectives amb la llei del PP. La paràlització immediata dels desnonaments es tradueix en una moratòria "temporal i excepcional" de dos anys per a aquelles famílies que puguin estar en risc greu d'exclusió social. Per a això, hauran de complir certs requisits econòmics i familiars, com ser família nombrosa, monoparental amb dos fills, tenir un fill menor de tres anys, tenir alguna persona de la unitat familiar amb diversitat funcional... Tal com ha succeït amb els decrets d'ajuda als deutors hipotecaris aprovats fins ara, el gruix de les afectades no s'hi

podran acollir. D'altra banda, caldrà veure què succeeix amb aquestes famílies al cap de dos anys, ja que res no indica que la situació econòmica hagi de millorar. A d'altres països del sud d'Europa com Grècia o Portugal, les moratòries de desnonaments s'han hagut de prorrogar any rere any davant la impossibilitat de millora financera de les llars.

Pel que fa a la dació en pagament, una demanda de mínims que evitaria l'endeutament per tota la vida de milers de famílies, no té lloc a la nova llei, ja que, tal com han manifestat algunes persones del Partit Popular, "podria posar en perill el sistema financer". Així doncs, l'única possibilitat que s'obre a les famílies amb deutes hipotecaris és la condonació del deute si s'aconsegueix pagar el 65% en cinc anys, o bé el 80% en deu anys.

Finalment, el lloguer social no s'esmenta a l'articulat de la llei. L'única referència que trobem és la constitució del Fons d'Habitatge Social, dotat amb la mínsa xifra de 6.000 habitatges per tot l'Estat, quan les execucions hipotecàries sumen ja més de 400.000.

LA SENTÈNCIA EUROPEA

El que no ha pogut evitar el PP ha estat incloure un mínim esment a la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea (TJUE) de 14 de març, que considerava que la legislació espanyola en matèria hipotecària era contrària a la normativa sobre clàusules abusives de la UE. El prin-

La llei aprovada pel PP no contempla cap mesura de retroactivitat

cipal efecte de la sentència és que la judicatura podrà observar l'existència de clàusules abusives en els contractes hipotecaris al mateix procediment d'execució hipotecària i no al procediment declaratiu posterior. Tanmateix, el PP ha establert el termini de tan sols un mes a partir de la publicació de la llei per a aquells procediments oberts, per tant, s'hauran d'identificar de manera immediata les clàusules que podrien ser abusives efectivament. Aquest precepte condemna els casos en què es desconeixi la llei a no poder sol·licitar la nul·litat del procediment, encara que posteriorment s'hi detectin clàusules abusives. A més, deixa en mans de la judicatura l'establiment de què és una clàusula abusiva. El text possi-

bilitat que, durant el procediment de venda extrajudicial, aquell en què l'habitatge es ven abans d'arribar al judici, es pugui al·legar davant el notari l'existència d'aquestes clàusules. D'altra banda, les persones que ja han patit el desnonament hauran d'assumir el deute per tota la vida, ja que la llei no contempla cap mesura de retroactivitat. Es tracta, en definitiva, d'una aplicació molt restrictiva de la sentència del TJUE.

REFORMES MINSES

La llei recull altres mesures que, si bé de manera molt limitada, poden ajudar les famílies en processos d'execucions hipotecàries. Així, es modifiquen les condicions de la subhasta per facilitar-hi la participació i, alhora, s'augmenta del 60 al 70% el valor pel qual l'entitat financera

El PP s'ha negat a aprovar una ILP avalada per 1.400.000 signatures / ROBERT BONET

pot adquirir l'habitatge en cas que la subhasta quedi deserta. També es limiten les costes i es posa un topall als interessos de demora del préstec de tres vegades l'interès legal del diner -això és un 12%- tot i que, fins ara, algunes magistrades havien considerat que 2,5 vegades ja era abusi.

D'altra banda, s'atorga rang de llei als decrets aprovats l'any passat, als quals ben poques famílies s'han pogut acollir. Així doncs, no es tracta d'un canvi estructural, sinó d'unes reformes temporals molt minses. El debat sobre el dret a l'habitatge, per tant, continua obert a l'agenda política. La PAH ja ha deixat clar que cal continuar denunciant els abusos de la banca i el model especulatiu espanyol i reclamar la dació en pagament retroactiva i l'aturada de tots els desnonaments. ♦

“La solució **serà política** o no serà”

Pau Llonch, membre de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca i la Crisi de Sabadell

Gemma García
@gemma_g_fabrega

Tancada la via de la ILP, la PAH planteja enfortir i estendre encara més l'Obra social i, en general, la desobediència civil?

La desobediència ha estat, des del començament, la principal eina pràctica de totes les campanyes de la PAH i, per tant, evidentment, ho continuarà sent. Pensem que la campanya de recuperació de blocs que són propietat de les entitats financeres passarà més a primer pla perquè l'objectiu d'ampliar la legitimitat de les nostres propostes a través de la ILP ha estat més que aconseguit. No ha estat una derrota perquè

no es podia plantejar ni com a mera hipòtesi que la dreta l'aproves. Hem aconseguit estendre el fet objectiu que la democràcia i el capitalisme són incompatibles. Les alternatives econòmiques passen, en part, per situar el valor d'ús de les mercaderies per sobre del seu valor de canvi i la reapropiació *de facto* dels milions de pisos buits, en una situació d'emergència habitacional com la que vivim, és un mitjà per continuar-ho fent.

L'Obra social té unes conseqüències judicials. Com us plantegeu fer-hi front?

Amb solidaritat i suport mutu. La PAH, com a xarxa laxa de més de 130 a tot l'Estat, té un cert calaix fet a base de petites

donacions d'activistes i solidaris. Pel que fa a les conseqüències judicials, aspirem a continuar desbordant de legitimitat la realitat i que aquesta penetri prou subjectivament a l'aparell judicial o -si més no- es vegi incapaç de castigar aquells que estan posant sobre la taula les solucions als problemes. Però hem de ser conscients que, quan el poder capitalista perd la batalla de la legitimitat, sempre aposta per la coerció i la repressió. I cal que estiguem preparats.

Hi ha jutges que estan sentenciant a favor del dret a l'habitatge. Quina importància tenen aquestes resolucions per a la PAH?

Estan fent una lectura amb bona voluntat d'un marc jurídic insuficient. Però la solu-

ció serà política o no serà. L'aparell judicial no revolucionarà la legalitat fins al punt de posar en dubte l'apropiació sistemàtica de la riquesa per part d'una classe social perquè és aquesta classe (directament o mitjançant *lobbies* i *prevendes*) qui ha redactat les lleis.

Hi ha moltes persones que han estat desnonades en règim de lloguer. La PAH es planteja respondre davant aquests casos?

Com a PAH, en general, és un debat que no està tancat. Nosaltres, a Sabadell, no només en som partidaris, sinó que fa mesos que ho fem. No podem deixar ningú a l'estacada per apriorismes o limitacions organitzatives. Si hi són, cal superar-les. ◀

/ ALBERT GARCIA

/ MIREIA SALGADO

/ LINO DE VALLER

/ XEVI PLANAS PUIGBERT

/ ROBERT BONET

“La prioritat del moviment és estendre la **desobediència civil**”

Ada Colau, membre de la PAH de Barcelona

Gemma García
@gemma_g_fabrega

Després que el PP hagi descartat la ILP de la PAH, quines són les mesures legislatives prioritàries?

La via legislativa sempre està oberta. Augmentarem la pressió social perquè el PP hagi d'aprovar les mesures de mínims de la ILP; per la via del Reial Decret es podrien aprovar en qualsevol moment. No es tanca la porta a l'esperança perquè és qüestió de pressió social i de correlació de forces. Estem segurs que, tard o d'hora, aconseguirem que s'aprovin les mesures. Es poden fer moltes coses des de l'àmbit municipal i autonòmic. Les mesures aprovades a Andalusia que permeten expropiar pisos buits són insuficients, però van pel bon camí en la mesura que recullen una de

les demandes històriques del moviment pel dret a l'habitatge: és impossible generalitzar el dret sense tocar l'incompliment de la funció social de l'habitatge. Com a mínim, planteja l'expropiació temporal de l'usdefruit i multes a pisos buits i ho fa amb un pla perquè sigui aplicable en qüestió de mesos. A diferència del que va passar a Catalunya el 2007 amb la llei del dret a l'habitatge del tripartit, que era inaplicable. Les competències sempre es posen com a excusa per no abordar els problemes, però sempre és qüestió de voluntat política. Aquesta setmana, per exemple, a Terrassa, s'ha fet un cens de pisos buits en mans d'entitats financeres i començaran a multar-les. S'ha d'anar per aquesta via.

La PAH vol aprofitar la sentència europea per intentar aconseguir solucions per la via judicial? A partir d'ara, qui-

nes són les oportunitats i les limitacions d'aquesta via oberta?

La sentència europea dona un marge per plantejar el tema de les clàusules abusives, però, un cop més, la llei del Partit Popular ho limita. Només dona un mes perquè els procediments en curs puguin plantejar clàusules abusives. Tots els advocats que col·laboren amb les plataformes hauran de fer un gran esforç per ajudar a presentar aquests escrits. Tothom entenia que, amb la sentència europea, els jutges havien d'actuar d'ofici, però la llei del PP limita que sigui la persona afectada qui demani la revisió. Farem una tasca important perquè tothom que tingui procediment obert pugui presentar la revisió. Alhora, hi ha indefensió perquè queda en mans dels jutges la interpretació de què és una clàusula abusiva i quines són les conseqüències. Farem més batalla judicial que abans per-

què tenim més marge, però la solució continuarà sense estar en l'àmbit judicial.

Al marge de la via judicial, la pressió i la negociació amb les entitats bancàries per aconseguir lloguer social continuaran sent prioritàries per la PAH?

El que tenim clar és que la prioritat del moviment és continuar fent el que fem i que hauria de fer el govern: aturar desnonaments, força els bancs a negociar -que és com estem aconseguint dacions en pagament, condonacions, lloguer social- i, evidentment, estendre la desobediència civil. Obrir els pisos buits i allotjar-hi les famílies que ho necessitin. Tots els pisos en mans d'entitats nacionalitzades i tots els actius immobiliaris que han passat al SAREB s'han de destinar a la gent que ho necessiti, tant si és desnonada, en risc de desnonament, en règim d'hipoteca o de lloguer. ◀

AIXÍ ESTÀ EL PATI

EDUCACIÓ // LA NOVA LLEI ESPANYOLA D'EDUCACIÓ RELEGA EL CATALÀ A ESPECIALITAT I AUGMENTA EL PES DE L'ASSIGNATURA DE RELIGIÓ

Llei Wert, retorn al passat

Irene Jaume Gambín

@irehejaumeg

La llei aprovada pel consell de ministres espanyol el 17 de maig afegeix canvis a la Llei Orgànica d'Educació i ha aixecat moltes crítiques, sobretot perquè obre les portes a la privatització, equipara en pes l'assignatura de religió a d'altres com biologia o història, treu poder d'acció a les associacions de mares i pares i relega el català a una assignatura d'especialitat (i no troncal com la llengua castellana). La Llei Orgànica de Modificació de la Qualitat Educativa (LOMCE), popularitzada com la llei Wert pel cognom del ministre d'Educació, és la setena llei educativa que s'aplica a l'Estat espanyol des de la fi del franquisme.

ESPERIT EMPRENEDOR

L'exposició de motius de la LOMCE deixa clar que un dels objectius de la llei és la introducció de "nous patrons de conducta" que ubiquin l'educació al centre de la societat i l'economia i centra els objectius principals a reduir la taxa d'abandonament escolar (que, segons dades de 2011, és del 26,5%), millorar els resultats educatius i l'ocupabilitat i estimular l'esperit emprenedor de l'alumnat. En la mateixa línia, el Ministeri d'Educació afirma que la llei sorgeix de la necessitat de donar resposta a problemes que estan suposant una rèmor per a "l'equitat social i la competitivitat" a l'Estat espanyol. A més, el ministeri afirma que la llei és resultat d'un diàleg obert i enriquit amb les aporta-

El contingut de les assignatures troncales serà determinat i dissenyat pel govern central

cions de tota la comunitat educativa, fet que contrasta amb l'allau de crítiques que ha rebut per part d'aquest sector arreu de l'Estat, precisament, per no haver tengut en compte les recomanacions i els suggeriments del professorat, les famílies i l'alumnat.

Pel que fa al plurilingüisme, la llei afirma que dona suport explícit a aquest model, però no parla de les llengües que es parlen arreu de l'Estat, sinó de la primera i segona llengua estrangera. Finalment, les assignatures quedaran dividides en tres blocs: troncales, específiques i d'especialitat. El contingut de les troncales serà determinat i dissenyat pel mateix govern i l'horari mai no serà

inferior al 50% de la càrrega lectiva total. El ministeri vol, a més, que es treballi, entre altres coses, "l'emprenedoria i l'educació cívica i constitucional" a totes les matèries.

RELIGIÓ I CATALÀ

Una de les novetats és que l'assignatura de religió -que s'haurà d'oferir obligatòriament per un acord entre el govern i la Santa Seu- i les seves alternatives (Valors Culturals i Socials a primària i Valors Ètics a secundària) seran avaluables i la nota es tindrà en compte a tots els efectes com la resta d'assignatures per a la nota mitjana i, per tant, per accedir a beques. A més, la tria d'una d'elles no és excloent, és a dir, si una alumna tria l'assignatura de religió, també podria triar fer l'assignatura de valors (que substitueix la d'Educació per la Ciutadania), en detriment de la resta d'optatives ofertes.

Pel que fa a l'assignatura de català (també el gallec i el basc), queda relegada al bloc d'assignatures específiques, que no seran necessàries per a l'homologació d'estudis. La novetat és que la

LOMCE permetrà que el govern pagui un centre privat a l'alumnat de les comunitats autònomes on no s'ofereixi el castellà com a llengua vehicular a l'escola pública. El cost, primerament assumit per Madrid, serà descomptat de la partida del finançament autonòmic que li correspongui a la comunitat on això passi. Amb aquesta decisió, s'obliga les comunitats a oferir el castellà com a llengua vehicular si no volen veure minvats els ingressos provinents de l'Estat i, per altra banda, justifica decisions com les dels governs valencians i balear, que permeten triar la llengua d'escolarització de les alumnes sense tenir en compte el pla lingüístic del centre docent.

NOVES AVALUACIONS

Amb la nova llei, el primer cicle de l'ESO serà de tres cursos i el segon cicle només en tindrà un, que es converteix en un curs pont cap al batxillerat o un FP de grau mitjà. A més, es crea la Formació Professional Bàsica, que substituirà els actuals Programes de Qualificació Professional que acullen alumnat a partir dels quinze anys que no ha aca-

Acte de la plataforma Cap escola es tanca el dissabte 18 de maig a Barcelona / ENRIC CATALÀ

bat l'ESO. A tercer d'ESO, l'alumnat, a través del bloc d'assignatures específiques (una de les novetats és que s'inclou l'assignatura d'Iniciació a l'Activitat Emprenedora i Empresarial), ja podrà traçar el començament del seu itinerari futur, que es concretarà a quart. Comptarà amb dues opcions: ensenyances acadèmiques per a la iniciació al batxillerat o ensenyances aplicades per a la iniciació a l'FP. Per altra banda, s'introdueixen les proves d'avaluació externa -dissenyades pel govern i estàndards per a totes les comunitats autònomes- a tercer de primària, a sisè, a quart d'ESO i a segon de batxillerat, que substituirà la selectivitat. No obstant això, la llei permet que les universitats puguin convocar proves específiques a part.

La LOMCE no contempla com a discriminatòria l'admissió d'alumnes o l'organització de l'ensenyament diferenciada per sexes i, a més, obre la porta a poder establir concerts entre els centres que ho apliquin i el govern, és a dir, aquests centres podran rebre subvencions provinents dels fons públics. ◀

Les crítiques de la comunitat educativa posen en entredit la LOMQE

Els sindicats denuncien que el text de la llei no s'ha consensuat

Les crítiques a la llei Wert van sovintejar durant la jornada de vaga del 9 de juny / PAU BARRENA

Irene Jaume Gambin
@irenejauemg

Set lleis d'educació. Set en menys de 40 anys i una més que no compta amb el consens de la comunitat educativa per executar-la. Una llei, doncs, dissenyada als despatxos i no a les aules, que ha aixecat la indignació del professorat, les famílies i l'alumnat, que al llarg del curs han protagonitzat vagues i protestes contra el sentit de la llei. Més ideologia que solucions polítiques de problemes concrets, manca de consens, trencament de la cohesió social, fer avaluable la religió en un Estat aconfessional, obrir les portes a la privatització en detriment del servei públic. Una allau de crítiques posen en entredit la Llei Wert.

Bernat Sureda, professor d'Història de l'Educació i Política Educativa de la Universitat de les Illes Balears (UIB), afirma que aquesta llei "atén molt més a qüestions ideològiques que no una llei

que vol corregir els defectes i problemes reals". Afegeix que la llei no parteix d'una anàlisi dels problemes i les mancances i "aplica models i principis ideològics de la dreta més reaccionària que exigeixen i demanden aquest tipus de reforma". Tot i així, el professor de la UIB creu que "és molt difícil que pugui ser aplicada el curs que ve" perquè ha de tenir un calendari d'aplicació i "la darrera llei que va aprovar el PP pràcticament no va entrar en vigor".

"La LOMQE aplica models i principis ideològics de la dreta més reaccionària"

Maria Antònia Font, del sindicat STEI-Intersindical, considera que és una llei "no consensuada" i que destrueix "l'estabilitat legislativa que necessita el sistema educatiu". Pel que fa a l'assignatura de

religió, Font afirma que l'obligació d'oferir-la és un "despropòsit" en un estat aconfessional que no pot "tenir la religió com a matèria obligatòria i avaluable". "L'escola ha de ser un espai de compensació de les desigualtats socials i lingüístiques i amb aquesta llei no es deixa fer, fet que provocarà un trencament de la cohesió social". Considera que Wert no és un interlocutor vàlid, ja que representa l'ala "més radical i rànica" del govern, que vol imposar un "procés espanyolitzador" a les escoles i els instituts de l'Estat.

Toni Baos, membre de la federació d'ensenyament de CCOO de les Illes, alerta del perill que implica la LOMQE, ja que no deixa clara "la metodologia lingüística que s'aplicarà". És per això que el sindicat presentarà un text alternatiu a les forces polítiques perquè el defensin quan la llei arribi al Congrés. A part, considera que la llei "empitjora els problemes que ja tenim, perquè no fa res per trencar la dinàmica d'abandonament escolar". "El fracàs escolar és un fracàs social i la

LOMQE no ataca aquest problema, sinó que protegeix uns valors propis i està condemnada al fracàs". A més, considera que, pel que fa al cas de les Illes en relació a la llengua, Bauzá "s'ha avançat a la pròpia llei abans que l'obliguessin a fer-ho".

Marina Pérez, membre d'USTEC.STES (IAC), declara que és una llei que aposta per un model educatiu "retrogradat, claustrat, recentralitzador i espanyolitzador i que pretén fer creure que respon a una necessitat social". Pérez afirma que estam davant un "canvi de paradigma on l'educació deixa de ser entesa com un servei públic" i passa a un model que entén l'educació sota criteris "econòmics, mercantils i de rendibilitat econò-

"La llei suposa un canvi de paradigma on l'educació deixa de ser entesa com un servei públic"

mica". Per la representant, dins les escoles, el que restarà en mans del professorat, famílies i equips directius serà la "desobediència", ja que "la majoria de docents saben que aquesta llei és un absolut despropòsit". Pérez sentència que "fins que no es tiri enrere, haurem de continuar lluitant per demostrar que la majoria de la comunitat educativa i de la població en general no la vol, no l'acata i no l'assumeix". Un camí d'espines, doncs, el de l'execució d'una llei que compta, des del moment zero, amb l'esmena a la totalitat de gran part de la comunitat educativa. ◀

CARA A CARA

Les mareas ciutadanes són el nou sindicalisme?

El moviment de les mareas (sanitat, cultura, educació, desnonaments ...), sorgit de les assemblees del 15-M, suposen un nou escenari en l'organització de les reivindicacions socials i laborals dels moviments socials. Precisament per l'objectiu de la seva lluita podria semblar que configuren una alternativa a les lluites sindicals de sempre. Les mareas i altres assemblees tenen un gran èxit de convocatòria al carrer perquè recullen el sentiment general que cal fer alguna cosa més enllà d'esperar que les coses canviïn.

Necessitem els sindicats

Mar Hernández
Intersindical València
@La_Directa

L'organització dels moviments ciutadans (com les diferents mareas) estan en contraposició a la forma de funcionar dels sindicats: mentre les plataformes i coordinadores solen ser d'adscripció personal, els sindicats solen personar-se en qualsevol debat com un conjunt. Això, necessàriament, crea un xoc en les diferents cultures de participació: la individual de la plataforma amb la col·lectiva o representativa del sindicat. El paper dels sindicats no majoritaris continua sent igual de vigent i necessari (o més, donat l'actual context de crisi permanent i la devaluació dels drets socials) doncs són la interlocució real en qualsevol conflicte laboral, ja sigui a través de les assemblees o dels comitès d'empresa.

No ens podem permetre el luxe de desprestigiar i escombrar el moviment sindical

És aquesta consideració legal que ostenten els sindicats com a òrgans constitucionals la que els dona continuïtat, mentre que el moviment de les mareas no produeix, almenys de moment, canvis polítics.

No ens podem permetre el luxe de desprestigiar i escombrar el moviment sindical que és l'únic que, a cada lloc de treball, pot defensar els assalariats enfront de la prioritat del benefici per sobre de les persones. I aconseguir solucions concretes a problemàtiques concretes.

Si tenim condicions laborals que ara ens volen llevar, és perquè hi ha sindicats i lluita obrera que s'han barallat per aquests drets. No podem ser tan il·lusos de pensar que no necessitem els sindicats. El que sí necessitem i hem d'exigir

són uns partits i uns sindicats absolutament renovats i que compleixin la seva funció amb coherència en el lloc que els correspon en la democràcia real. Uns, els partits, fent-se eco de les exigències de la ciutadania, i els sindicats, de la representació dels treballadors i la defensa dels seus drets.

Un aspecte que els sindicats majoritaris (centrats únicament en l'administració pública o en les grans empreses del sector industrial) han abandonat totalment són els treballadors i treballadores precàries, com en el sector del comerç, l'hoteleria o la neteja. Sectors on no arriben els comitès d'empresa i on els sindicats han de teixir una xarxa de suport. Aquí, l'estructura sindical pot oferir facilitats als treballadors en quant a recursos per reunir-se o per exercir la solidaritat.

El sindicat només ens servirà com a eina de lluita en la mesura que els treballadors de cada centre de treball decideixin tirar endavant una lluita o una mobilització, i no perquè s'acordi per part de cap estructura sindical. ◀

Complicitat entre usuaris i professionals

Carles Martínez
Activista
@La_Directa

La diferència principal del moviment de les mareas amb les concepcions tradicionals del sindicalisme és l'haver abandonat la defensa dels serveis públics com conflictes corporatius que es vinculen de forma exclusiva a les reclamacions salarials immediates dels i les professionals. L'èxit de les mobilitzacions de les mareas es deu al fet que han sabut obrir el problema de les retallades a tota la societat. Apel·lant a les comunitats com a defensa fonamental dels serveis públics s'introdueix la idea que la salut o l'educació són qüestions comunes que necessàriament han de ser defensades per tothom.

En obrir la problemàtica al conjunt de la societat es comença a trencar la frontera entre usuaris d'un servei i professionals del mateix. S'estableix la noció bàsica que centres de salut, col·legis i hospitals són espais de i per a qualsevol. Així se supera la idea que un servei públic és competència exclusiva de l'administració pública.

Els darrers anys, el discurs *neoon* d'atac als funcionaris públics s'havia sos-

tingut precisament sobre una condició de privilegi d'aquests professionals en relació a la resta, per unes millors i més estables condicions laborals "pagades per tots"; les mareas han demostrat, com es deia, que no lluiten només per mantenir aquests beneficis socials i, a més, han fet visible com està d'avançada la precarietat en l'ocupació pública. Els conservadors-liberals també els acusaven de "no fer res", d'estar "aprofitant-se"; les mareas han demostrat que a molts empleats públics els importa moltíssim el que fan i estan disposats a renunciar a salari (amb les vagues) i a mèrits (amb les dimissions de càrrecs de responsabilitat) per a defensar el servei.

Les mareas contribueixen a trencar la frontera entre usuaris i professionals d'un servei

Aquesta obertura està plena, a més, d'afectes, de complicitats i picades d'ullet constants entre comunitats i professionals que reproduïxen un vincle social que afavoreix el suport i que converteix cada persona en coparticipant de les mobilitzacions.

Es dona la paradoxa que com més potents són les estructures sindicals tradicionals en els serveis públics, més difícil és que aquestes dinàmiques de les mareas es produïxin per complet. Els serveis públics de transport o de comunicació, amb nivells més alts de sindicació tenen moltes dificultats per a desenvolupar aquest tipus de pràctiques i produir aquesta aliança "professionals-usuaris", clau per al desenvolupament del conflicte. ◀

/ ZULEMA GALEANO

PERSPECTIVA

El poder de la comunitat

Ernest Aibar i Molano
Col·laborador d'Endavant
i veí de Poblenuu
@La_Directa

Quan les polítiques públiques no responen als interessos de la gent, tard o d'hora es fan palesos desajustos que assenyalen amb nitidesa la manca d'eficàcia o excés de mala fe de les autoritats competents. És llavors quan les persones afectades per aquestes contradiccions, les que suporten amb escreix les fallides del mercat i la resposta ineficax, innòcua i complaent dels i les gestors de la *cosa pública*, mobilitzen recursos propis i s'organitzen amb l'objectiu de viure en dignitat.

Aquesta és la primera experiència que un extreu en visitar l'assentament del carrer Puigcerdà i participar de l'Assemblea Solidària contra els Desallotjaments, un grup de veïns i veïnes del barri, habitants de les naus ocupades i membres de diferents moviments socials que treballen per evitar nous desallotjaments. Perquè una de les fortaleses que compartim tots els éssers humans és aquesta capacitat inalterable per a donar resposta col·lectiva a les crisis vitals que ens envolten. Si les institucions encarregades de dur a terme aquesta funció es rovellen o directament menystenen l'essència de

l'acció política, roman ferma la mobilització d'arrel comunitària. Fins que no aconseguim transformar les administracions públiques en un instrument al servei de les persones, que la gent s'organitzi i agafi les regnes de la seva pròpia vida.

Funciona la resposta organitzada de la gent, la política real i de carrer, la mobilització d'arrel comunitària, la solidaritat entre pobles i persones

La segona experiència està relacionada amb el fet que tothom, amb independència de la precarietat en què visqui, té quelcom valuós per oferir a la societat. Aprofitant l'abandonament continuat de naus industrials al barri de Poblenuu -com a conseqüència, sigui dit de passada, de la inoperància del pla 22@-, grups de migrants amb dificultats per trobar feina i llar han decidit habitar i rehabilitar aquests espais degradats, altrament morts, per convertir-los no només en casa seva sinó en centres d'activitat socioeconòmica. Avui, 300 perso-

nes habiten la nau ocupada del carrer Puigcerdà; homes i dones que han teixit una veritable xarxa d'assistència mútua i que desenvolupen activitats econòmiques amb valor afegit (com la recollida selectiva i reciclatge de ferralla) tot i les condicions en què viuen i treballen. L'Ajuntament de Barcelona, tanmateix, lluny de potenciar iniciatives que aporten guanys al conjunt de la ciutat facilita el desallotjament de les naus sense oferir cap solució.

Però a ningú sorprèn a aquestes alçades la falta de sentit comú de les institucions que governen. I precisament el tercer aprenentatge va en aquesta direcció: la forma en què està organitzada la societat, el sistema polític i econòmic que regeix bona part de la nostra vida, mostra símptomes inequívocs de col·lapse. No funcionen els plans urbanístics dissenyats a l'esquena de la gent ni les polítiques migratòries que segreguen les persones en funció del seu estatus socioeconòmic. Si que funciona, en canvi, la resposta organitzada de la gent, la política real i de carrer, la mobilització d'arrel comunitària, la solidaritat entre pobles i persones. La riquesa que ofereixen les naus ocupades a Poblenuu és constatar, una vegada més, que la força del canvi està a les nostres mans. I que el poder de la gent, organitzada, conscient, no coneix fronteres, murs o parets. ◀

/ AKVILE MAGIDUST

CANVI DE RUMB

Des de baix

Jordi Martí Font
Professor i escriptor
@jordimartifont

Fa unes setmanes, vam ser al País Basc una colla de catalans i catalanes convidats per una colla de basques i bascos que volien tirar endavant un procés de desobediència independentista inspirat en part en les consultes sobre la independència que la majoria de localitats de les quatre províncies catalunyes vam fer fa uns mesos. A mi em va tocar fer una xerrada al Koldo Mitxelena, un espai cultural a Donosti impressionant, junt amb Josep Manel Ximenis, per explicar-hi el procés independentista dels Països Catalans, la confluència entre l'esquerra independentista i els moviments socials en àmplies trobades d'unitat popular, etc.; ah, i el procés de consultes sobre la independència inaugurat a Arenys de Munt el 13 de setembre del 2009, que va explicar a fons Ximenis.

Divendres passat, 10 de maig, el ple de l'Ajuntament d'Etxarri Aranatz va aprovar que celebrerà una consulta popular per preguntar a la gent de la localitat el següent: "Vostè està d'acord que Etxarri Aranatz com a municipi d'Euskal Herria formi part d'un nou estat independent a Europa?" L'acord s'ha adoptat seguint la Llei Foral 27/2002 que regula les consultes populars en l'àmbit de Navarra i hi van votar a favor sis regidors de Bildu i NaBai i un en contra, del PP. És el primer cop que un municipi basc opta per desobeir l'Estat donant la veu a la ciutadania per tal que decideixin si volen continuar sent espanyols o volen optar per ser bascos.

En un lloc on això pot esdevenir un problema com els Països Catalans, aquesta seria una postura completament lògica i defensible però desgraciadament no ha estat així en tots els llocs on s'ha plantejat. No estic d'acord amb les preguntes i en alguns casos no sé ben bé què hauria votat quan a la pregunta sobre el nou estat s'hi afegia si volíem ser la Unió Europea, bàsicament perquè sé i tinc clar que jo no ho vull ser, ni un dia més. Alhora, però, tinc clar que aquest és un dels exercicis democràtics més interessants de tot el present segle i el passat, no el que més però sí un dels que més. I per tant una porta oberta molt prometedora si la transitéssim sense por i sense manies. Al País Basc, alguns se n'han adonat i aquí seria hora ja que ho veíem i aprenguéssim a empoderar-nos no només els convençuts sinó totes i tots, sense manies i sense límits.

I ja que hi som posats decidíem si volem o no exercir, si volem o no continuar sent espoliats per la Unió Europea, si volem o no decidir sobre tot, si volem o no tenir presons, si volem o no tenir transgènics, si volem o no esdevenir subjectes o objectes. Més que res perquè ens hi va tot i alguns cops sembla com si no anés amb nosaltres... I hi va, totalment. ◀

IMPRESSIONS

CARTES

Envieu les vostres cartes a: cartes@setmanaridirecta.info per correu postal a: **Riego 37, bxos esquerra. 08014 Barcelona.** L'extensió màxima de les cartes és de 1.000 caràcters (amb espais) i han de portar signatura, localitat i contacte.

Resposta a la crítica de Maresme Feminista

Emma Puig Garcia
Vilassar de Dalt

Amb l'acció que vam dur a terme a Mataró davant de l'església reivindicàvem el dret a l'avortament. Creiem oportú assenyalar una institució de la qual constantment estem rebent atacs que ens priven del dret de decidir sobre els nostres cossos, però en cap cas la nostra intenció va ser criminalitzar l'embaràs i la maternitat.

Compartim amb vosaltres l'assenyalar l'abús mèdic que es fa del nostre cos en el part o en l'alletament i ho creiem igualment denunciable. La nostra protesta vol plantar cara a la infantilització de la dona en tots els sentits. Per aquest motiu, denunciem tota institució que qüestiona la nostra capacitat de triar què fer amb les nostres vides. Nosaltres defensem que tant la postura de ser

mare com la de decidir de no ser-ho han d'estar igualment acceptades socialment, i no s'ha de mitificar ni l'una ni l'altra.

Tot i així, la nostra intenció per a la marxa era la inclusió de moltes realitats que pateix la dona. Per això, per a la propera us convidem a preparar-la conjuntament i a tenir els debats que es derivin d'aquesta. ◀

La grossa

Josep R. Reig
Barcelona

Una diputada del PP, Carmen Amorós, bromeja sobre el nombre d'aturats valencians. Es pregunta si la xifra de 720.000 és la xifra de la grossa de la loteria. Efectivament, és part del premi de la grossa que ens està deixant el govern del seu partit en nombre d'aturats. ◀

COM S'HA FET...

Aquesta setmana comencem una campanya de micromeceatge de la DIRECTA. Demanem 22.000 euros i la fem amb Verkami. El lema de la campanya és: *La DIRECTA es transforma*. Els objectius són: renovar la web de dalt a baix (programació, continguts, visibilitat, aplicacions, serveis, etc.), finançar un procés de formació en gestió cooperativa amb la idea de convertir-nos el més aviat possible en cooperativa; renovar el material informàtic obsolet amb què treballem, i ajudar a consolidar el projecte en general. Trobareu talonaris de col·laboració a diversos locals dels moviments socials del territori i podeu fer aportacions per Internet a Ver-

kami.directa.cat. El que volem fer en aquest espai és destacar que la campanya l'hem preparada treballant a tota màquina les tres darreres setmanes i que ha estat possible gràcies a la col·laboració de moltes persones del col·lectiu. Volem donar les gràcies molt especialment a l'Estel i al Picazo per l'assessorament en micromeceatge; al Jose i al Sergio per la feina de disseny; al Victor per la seva tasca darrera la càmera; a totes les persones que amb la vostra feina incansable i voluntària feu possible aquest mitjà (cada dia, de mil maneres) i a totes aquelles que hi creieu i aposteu per ell. A totes, moltes, moltíssimes gràcies! Fins la setmana que ve. Salut!

Edita: Associació per la Difusió Sense Límits (ADSL)
Dipòsit Legal: GI-1528-2005

C. Riego núm. 37 baixos esquerra, 08014 Barcelona
www.directa.cat
directa@setmanaridirecta.info
Tel: 935 270 982 // Mòbil: 661 493 117

creative commons LLICÈNCIA CREATIVE COMMONS
Reconeixement-No Comercial-Sense Obra Derivada 2.5

Sou lliure de copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra amb les condicions següents:

RECONeixEMENT. Heu de reconèixer el crèdit de l'obra de la manera especificada per l'autor o el licenciadador.

NO COMERCIAL. No podeu utilitzar aquesta obra amb finalitats comercials.

SENSE OBRES DERIVADES. No podeu alterar, transformar o generar una obra derivada d'aquesta obra.

Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clars els termes de la seva llicència. // Algunes d'aquestes condicions poden no aplicar-se si obteniu el permís del titular del dret d'autor. El dret derivat d'us legítim o qualsevol altra limitació reconeguda per la llei no queda afectada per l'autent. // Aquesta publicació té una llicència Creative Commons Attribution-NoDerivs-NonCommercial. Per veure una còpia d'aquesta llicència visiteu: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/es/> o envieu una carta a Creative Commons, 559 Nathan Abbot Way, Stanford, California 94305, USA

Aquesta publicació intenta escriure amb un llenguatge no sexista i no androcèntric. El setmanari Directa no comparteix necessàriament les idees expressades als articles d'opinió.

ÀREES DE TREBALL DE LA DIRECTA

redaccio@directa.cat — edicio@directa.cat — fotografiadirecta@directa.cat
audiovisuals@directa.cat — il.lustracio@directa.cat — administracio@directa.cat
subscripcions@directa.cat — distribucio@directa.cat — publicitat@directa.cat

QUI SOM?

REDACCIÓ Estirant del fil David Bou **Així està el pati** Jesús Rodríguez i Manu Simarro **Impressions** Lèlia Becana i Maria Manyosa **Quaderns d'Illacrua** quadernsillacrua@directa.cat **Roda el món** Oriol Andrés i Roger Suso **Expressions** Anna Pujol Reig, Mireia Chavarría i Àlex Vila **Poca Broma** Rafael Morata **Barri Internet** Hiba Arbide, Gala Pin i Josean Llorente **Agenda** Arnau Galí i Muriel Comas **La indirecta** Salut. Vila **FOTOGRAFIA** Robert Bonet **IL·LUSTRACIÓ** Núria Frago **CORRECCIÓ** Laia Bragulat **EDICIÓ** Marc Iglesias **COMPAGINACIÓ** Roger Costa Puyal **PUBLICITAT** Anna Pujol Reig **DIFUSIÓ** Blai Lindström **SUBSCRIPCIONS I DISTRIBUCIÓ** Lèlia Becana **ADMINISTRACIÓ** Jordi Raymond **PROGRAMACIÓ WEB** Projecte Ictineo **DISSENY GRÀFIC** Jose Tèllez, Sergio Espin i Núria Ribes

CORRESPONSALIES

BAIX LLOBREGAT: baixllobregat@directa.cat
BERGUEDA: bergueda@directa.cat
BARCELONÈS NORD: barcelonesnord@directa.cat
EL CAMP: elcamp@directa.cat
GIRONA: girona@directa.cat
L'HORTA: horta@directa.cat
MANRESA: manresa@directa.cat
MARESME: maresme@directa.cat
MENORCA: menorca@directa.cat
OSONA: osona@directa.cat
RIPOLLÈS: ripolles@directa.cat
SABADELL: sabadell@directa.cat
SOLSONÈS: solsones@directa.cat
TERRASSA: terrassa@directa.cat
TERRES DE L'EBRE: terresebre@directa.cat
TERRES DE PONENT: terresponent@directa.cat
VALLÈS ORIENTAL: vallesoriental@directa.cat

AQUEST NÚMERO S'ENVIJA A IMPREMTA EL DIA 21

PENSEM

Per l'ús social dels drets

Irene Escorihuela
@iescorihuela

La mobilització popular iniciada amb V de Vivienda i continuada amb la PAH ha aconseguit portar el dret a l'habitatge a l'agenda política. En una situació d'emergència habitacional i amb tantes famílies afectades, s'està aconseguint guanyar a nivell discursiu gràcies a la feina diària de les PAH, malgrat els forts impediments de la majoria absoluta del Partit Popular. Encara que s'hagi tombat la ILP, s'han pogut posar sobre la taula els abusos de la banca i les aberracions de la ideologia dominant. Per exemple, la forta pressió de la societat civil mobilitzada ha permès recuperar

la funció social de la propietat mitjançant el recent decret llei de la Junta d'Andalusia. Si bé cal esperar els resultats reals, no es pot negar el seu valor simbòlic. Sembla que la Conselleria d'Habitatge, en mans d'IU, està treballant per fer-lo efec-

Volem l'economia al servei de les persones i la funció social de la propietat i l'habitatge

tiu abans de l'estiu. Cal, doncs, seguir treballant des del carrer per revertir la concepció liberal dels drets sostinguda fins ara: volem l'economia al servei de les persones i la funció social de la propietat i l'habitatge. ◀

EL RACÓ IL·LUSTRAT

/ GISELA BOMBILA

‘Made in Bangla Desh’: un desastre anunciat però molt lucratiu

L'esfondrament de l'edifici Rana Plaza de Bangla Desh, el 24 d'abril d'enguany, va agafar desprevingudes les firmes internacionals de moda que tenen producció en aquest país asiàtic. No perquè desconeguessin l'estat lamentable de les instal·lacions on es confecciona la seva roba ni perquè no sabessin res de les condicions laborals que viuen les obreres i els obrers de les seves cadenes de subministrament global. La sorpresa va ser la magnitud de la tragèdia i l'interès que va generar. Més de 1.000 persones mortes i 2.700 ferides situen aquesta catàstrofe entre els ‘accidents’ industrials més importants de la història.

Albert Sales i Campos, membre de la Campanya Roba Neta i del col·lectiu RETS
afons@setmanaridirecta.info

No és la primera vegada que una fàbrica s'enfonsa sobre les persones que hi estaven treballant a Bangla Desh. La catàstrofe del Rana Plaza ve precedida d'un degoteig constant de morts en incendis i esfondraments. L'abril de 2005, la fàbrica Spectrum de Dhaka es va enfonsar; hi van morir 64 persones i 70 van resultar greument ferides. El propietari havia decidit, uns anys abans, construir un pis addicional a l'edifici de quatre plantes i, el dia de la desgràcia, les treballadores van alertar de les esquerdes, però ningú no les va escoltar. La construcció es va enfonsar a una hora en què, oficialment, tothom havia acabat la jornada, però les cadenes globals de producció no tenen horaris. A Spectrum, es produïa roba per a Inditex, Carrefour, Invest, KardstadtQuelle, New Yorker, Cotton Group i Scapino, entre altres. El 2006, a Chittagong, un incendi va matar 50 treballadores i en va ferir 100 més. També el 2006, dinou persones van morir a l'esfondrament del Phoenix Building a Dhaka. El febrer de 2010, una fàbrica proveïdora d'H&M i Garib & Garib va ser la trampa mortal de 21 persones. També es van trobar evidències de producció per a El Corte In-

glés, però l'empresa espanyola va assegurar que es tractava d'una comanda de mostra. El desembre de 2010, van morir 29 persones a l'accident de Thát's It Sportwear, una fàbrica que treballava per a firmes nord-americanes com The Gap, VF Corporation, JC Penney, Philips Van Heusen (propietària de Tommy Hilfiger) i Abercrombie & Fitch. El setembre de 2012, es va incendiar Ali Enterprises, al Pakistan, on van morir cremades prop de 300 persones. El novembre de 2012, a l'incendi de la fàbrica Tazreen, també al Pakistan, van morir 112 persones que cosien roba per C&A, KIK i Walmart, entre altres firmes.

Inseguretat estructural

Veient l'història, no sembla que els fets de Rana Plaza siguin un accident desafortunat. La inseguretat és estructural i, per això, fa gairebé una dècada que diferents sindicats i grups de defensa dels drets laborals exigeixen que s'adoptin mesures. Fins a la tragèdia del 24 d'abril, les firmes internacionals de moda havien acollit les demandes d'aquestes plataformes amb certa indiferència. Només el grup nord-americà PVH (propietari de Calvin Klein i Tommy Hilfiger) havia signat el programa de millora de la seguretat a les fàbriques impulsat per sindicats locals. La seguretat per a les

Quaderns d'Illacrua 1

DIRECTA 318
22 de maig de 2013

FOTOGRAFIA:
Clean Clothes
Campaign

MIRALLS

Raúl Godoy

“El nostre vertader escó és als carrers de l'Argentina”

pàg. 4 i 5

TRANSFORMACIONS

La ciutat anunciada

pàg. 6 i 7

firmes internacionals continua sent, doncs, un element més de la seva Responsabilitat Social Empresarial (RSE), una sèrie de mesures que adopten voluntàriament per garantir que es compleixen els drets humans i els drets laborals a la seva cadena de subministradors, però que no és vinculant jurídicament ni en l'àmbit local ni en l'internacional.

La lluita per les indemnitzacions

Les empreses sorpreses per la magnitud de la darrera catàstrofe s'han afanyat a posar en marxa els seus equips de responsabilitat social. Tant les que han hagut de veure a la xarxa i en alguns mitjans les seves etiquetes entre les runes —com El Corte Inglés o Benetton— com les que figuraven com a clientes en documents oficials o a la pàgina web d'alguna de les fàbriques situades a l'edifici de vuit plantes esfondrat, com ara Mango, Wal-Mart, Carrefour o C&A. En el cas de Mango, empresa catalana reconeguda internacionalment, la reacció ràpida ha consistit a comunicar que només s'havia sol·licitat una comanda de prova a un dels tallers del Rana Plaza. La resta han anat responnent tímidament la pressió mediàtica i les campanyes internacionals anunciant indemnitzacions per a les víctimes i fent *pedagogia* sobre la impossibilitat de controlar tota la

cadena de producció o de conèixer l'estat dels edificis on es treballa. Les empreses internacionals insisteixen que el control de les instal·lacions és responsabilitat del govern i que qualsevol acció per part seva, fins i tot les indemnitzacions, és voluntària.

IL·LUSTRACIÓ:
Cinta Villalobos

—
“Les empreses internacionals insisteixen que el control de les instal·lacions és responsabilitat del govern i que qualsevol acció seva, fins i tot les indemnitzacions, és voluntària”
—

No es poden menystenir les indemnitzacions. Són urgents i imprescindibles. Els magres salaris de les obreres de les fàbriques sinistrades eren l'única font d'ingressos de les famílies. Les víctimes mortals han deixat orfes i avis i àvies amb un futur més aviat complicat en una ciutat i un país molt empobrits. Però les indemnitzacions en casos d'aquest tipus no són, ni molt menys, automàtiques. Sempre s'han hagut de lluitar amb intensitat. En l'ensorrament de la fàbrica Spectrum de l'any 2005, es va aconseguir fixar un primer precedent molt limitat. La Campanya Roba Neta (CRN) i les

organitzacions locals van esbrinar que Spectrum treballava per a les empreses KardstadtQuelle, Steilmann, New Yorker, Kirsten Mode i Bluhmod, New Wave Group, Scapino, Cotton Group, Solo Invest, Carrefour i també per al Grup Inditex. Les organitzacions de treballadores van demanar a aquestes grans empreses que s'impliquessin en la creació d'un fons de compensació per a les víctimes i les seves famílies. Les primeres compensacions per afrontar les despeses mèdiques no va arribar fins al cap de vuit mesos. Les llars de les persones mortes van rebre uns 1.000 euros de l'Associació de Productors i Exportadors de Roba de Bangla Desh i algunes famílies de les ferides van ingressar 266 euros per decisió dels tribunals laborals. Malgrat els gestos positius d'alguna de les empreses, un cop fora de l'escassa atenció mediàtica que reben les fàbriques asiàtiques, el resultat va ser decebedor.

Un sistema internacional a mida

Jurídicament, no hi ha cap mecanisme per exigir responsabilitats a les empreses clientes de les fàbriques sinistrades. Les treballadores ferides o difuntes no formen part de les plantilles d'El Corte Inglés o de Benetton. Es tracta d'assallariades d'empreses com Phantom-Tac, propietària d'una de les fàbriques de l'edifici ensorrat que pertanyia a un

empresari local i a un reusenc, David Mayor, que continua desaparegut. En conseqüència, la responsabilitat davant dels tribunals de Bangla Desh es pot exigir a les empreses locals i als seus propietaris, però no a la seva clientela. L'asimetria jurídica entre els drets laborals i els tractats internacionals en matèria comercial és evident. Mentre els primers només són exigibles en l'àmbit local i no impliquen cap agent aliè a la relació contractual entre treballadora i empresa contractant, els segons obliguen els estats nacionals, sota l'amenaça de sancions dures relacionades amb el compliment rigorós dels acords firmats en el marc de l'Organització Mundial del Comerç.

El compromís de les empreses transnacionals amb les persones que treballen en la seva cadena de subministradors és, doncs, una qüestió de voluntarietat. Aquesta voluntarietat s'expressa en les eines de la RSE i forma part del discurs de les institucions de les Nacions Unides des que, el 1999, es va impulsar el Pacte Global, una iniciativa de *ciutadania corporativa* amb què més de sis mil empreses de tot el món van alinear les seves estratègies amb deu principis bàsics relacionats amb els drets humans i la sostenibilitat. Les il·lustres membres del Global Compact i les mateixes Nacions Unides ja han instat les firmes de moda a “revisar la seva

manera de produir a Bangla Desh” i, d'aquesta manera, han intentat convertir un problema puntual (d'un país i d'un sector) en un afer estructural: l'explotació laboral a les cadenes de subministrament global.

Si els moviments internacionals de defensa dels drets laborals no continuen fent pressió sobre les empreses transnacionals, els departaments de comunicació d'aquestes empreses instauraran el seu relat de la catàstrofe: “Es tracta d'un malaurat accident, prendrem mesures perquè no es repeteixi i, fins i tot, indemnitzarem les víctimes”. Els informes sobre explotació laboral tornaran a quedar en un armari (o en un servidor) i les empreses s'amagaran darrere la RSE i faran les anomenades col·leccions *conscients*, com la que fa poc va llançar H&M, o els grans pactes grandiloqüents, com el que va signar Inditex amb la Confederació Sindical Internacional. Les deslocalitzacions, la indústria del treball precari i gairebé esclau i l'orientació de les economies a l'exportació per aconseguir divises i per retornar deutes no són vies cap al *desenvolupament*. Les promeses que fan els governants que potencien la inversió estrangera mai no es fan realitat perquè la industrialització en un entorn globalitzat pot comportar el creixement econòmic, però no la democratització ni la distribució justa dels guanys.

Explotació i repressió a Bangla Desh

Els sindicats i els grups de defensa dels drets laborals fa una dècada que alerten sobre aquesta situació, que se suma a la pobresa a què estan condemnades les obreres que, malgrat les llargues jornades laborals, d'entre 60 i 75 hores setmanals, reben els salaris més baixos del món: al voltant dels 30 euros mensuals. El 2006, després de manifestacions multitudinàries i forts enfrontaments entre obreres i dispositius policials, el govern va incrementar el salari mínim mensual en el sector de la confecció

fins a arribar als 1.662,50 Taka (aproximadament, 20 euros). Quan les treballadores van sortir al carrer per protestar pel que consideraven un increment insuficient, la repressió va ser molt més intensa i es van empresonar diverses líders de les organitzacions de treballadores. Avui, segons les últimes investigacions de les organitzacions vinculades a la Campanya Roba Neta, una obrera pot arribar a ingressar 34 euros mensuals si té la sort que se li paguin les hores extra. Encara que els preus, a Bangla Desh, siguin més baixos que a Europa o els EUA, les ONG i els sindicats calculen que el salari que hauria de cobrar una obrera bengalina per equiparar la seva capacitat de compra a la d'una obrera mitjana occidental se situaria al voltant dels vuit dòlars diaris. Perquè una obrera i la seva família poguessin arribar a omplir la cistella bàsica, farien falta prop de vuitanta dòlars mensuals.

– *“Malgrat les llargues jornades laborals, d'entre 60 i 75 hores setmanals, les obreres de Bangla Desh reben els salaris més baixos del món”*

– Arran de la dura repressió que han viscut els sindicats i els moviments de lluita pels drets laborals de Bangla Desh, les membres de diverses organitzacions han estat objecte de detencions il·legals, tortures i assassinats. L'abril de 2012, van trobar assassinat l'activista Aminul Islam, membre de l'organització Bangladeshi Center for Worker Solidarity (BCWS) i col·laborador habitual de la Campanya Roba Neta internacional.

250.000 obreres han encadenat vagues i protestes des del 24 d'abril

– **Clean Clothes Campaign**

+info:
robaneta.org
rets.cat

Responsabilitat Social Empresarial: signar acords 1.100 morts després?

La Responsabilitat Social Empresarial vol dir signar un acord després de 1.100 víctimes mortals, un milió de signatures i mig milió de persones protestant als carrers de Daka? Gairebé tres setmanes després de la catàstrofe, Inditex, H&M i altres firmes internacionals han començat a signar el Programa per a la millora de la seguretat de les fàbriques a Bangladesh (l'anomenat *Accord on Fire and Building Safety in Bangladesh*). Es tracta d'un avenç per a les treballadores d'aquest país asiàtic i per als moviments que lluiten contra el poder de les empreses transnacionals, tot i que també constitueix una acció de pragmatisme empresarial i de cinisme per part d'aquestes firmes.

Ha fet falta un desastre de grans dimensions amb més d'un miler de persones mortes i gairebé 3.000 ferides per desbloquejar una proposta que portava cinc anys sobre la taula de les firmes internacionals. També ha calgut la mobilització de més d'un quart de milió d'obreres, que han encadenat vagues i protestes des del 24 d'abril, així com la recollida de més d'un milió de signatures electròniques a través de la Campanya Roba Neta internacional. Amb aquest context, el pas que han fet les empreses signants no sembla emmarcat dins la voluntarietat de la RSE, sinó que sembla més aviat una reacció necessària davant l'erosió de la reputació corporativa causada per l'esfondrament del Rana Plaza.

De la mateixa manera que la tragèdia ha permès que les treballadores i els moviments internacionals contextualitzessin la situació concreta explicant el drama de l'explotació a la indústria global de la moda, la signatura d'aquest acord ha de servir per donar a conèixer l'arrel del problema: la protecció de què gaudeixen les firmes transnacionals amb cadenes de producció globalitzades gràcies a la

manca de jurisdicció. L'acord signat corresponsabilitza, per primera vegada, les empreses transnacionals sobre el destí de les seves treballadores en matèria de seguretat i fixa un precedent que es pot estendre a altres països i altres matèries.

El risc de manipulació d'aquest acord és evident. Inditex i H&M no han estat les primeres de signar per casualitat. Es tracta de dues empreses que cuiden molt els aspectes de la reputació corporativa perquè han estat implicades en molts escàndols relacionats amb l'explotació laboral. Cap de les dues no ha estat vinculada a la tragèdia del 24 d'abril i, després de molts intents de presentar-se davant les persones consumidores com a “firmes responsables o conscients”, ara han vist una bona oportunitat d'esdevenir les pioneres en la signatura d'un acord imprescindible per a l'opinió pública internacional. Però, si no hi havia producció per a aquestes dues marques a les fàbriques del Rana Plaza és per casualitat perquè res no les diferencia d'El Corte Inglés o de C&A. També és fàcil que la qüestió de la seguretat eclipsi la resta de problemes que viuen les treballadores de Bangla Desh i per això cal continuar estent la lluita quotidiana i mantenir una finestra oberta cap a la indústria de la confecció global.

La reacció del govern de Bangla Desh, que ha creat un grup de treball per estudiar l'increment del salari mínim legal, també s'emmarca dins els èxits del moviment obrer del país i del suport internacional rebut. La por que el *Made in Bangla Desh* es converteixi en un estigma per als productes que surten d'aquest país ha provocat reaccions. De ben segur que les reformes no seran les que desitjàvem, però obren espais per a la lluita de les obreres bengalines i dificulten, cada cop més, la repressió salvatge viscuda els darrers anys.

Raúl Godoy: “El nostre vertader escoc

Raúl Godoy és extreballador de Zanón, un exemple de referència a l'hora de parlar del moviment de fàbriques recuperades sota control obrer que es va fer fort a l'Argentina després de la crisi de 2001. Antic secretari general del sindicat ceramista, el desembre de 2012 va fer el salt al parlament de la província de Neuquén com a diputat pel Partit dels Treballadors Socialistes (PTS), formació integrada dins d'un front d'esquerres.

Carles Masià
entrevista@directa.cat

Què els diries, als treballadors i les treballadores que estan passant dificultats, perquè s'animin a provar experiències d'autogestió com la de Zanón?

No podem continuar pagant una crisi que ja fa cinc anys que colpeja Europa i que no hem generat nosaltres. Al mateix temps, moltes famílies veuen com baixa el seu nivell de vida, sobretot arran de les retallades en sanitat i educació. Per fer front a la crisi, ocupar un centre de treball i començar a produir sota control obrer no només és possible, sinó necessari. Davant d'un tancament patronal, ens han fet creure que l'únic que podem reclamar són indemnitzacions i plans de viabilitat. I això no només afecta els treballadors i les treballadores, també afecta el conjunt del poble. Per tant, recuperar una fàbrica és una alternativa obrera que val la pena que rebí el suport de la societat.

Podries explicar breument les mesures més importants que vau aplicar i que us diferencien de la gestió capitalista (pel que fa a aspectes com la rotació de tasques, l'escala salarial, les garanties socials i la des-

tinació dels excedents)?

El fet d'ocupar una fàbrica implica que els treballadors hem de disposar, immediatament, d'un mecanisme per gestionar-la, que és l'assemblea, on es discuteix el pla de treball i l'organització de la producció. Nosaltres vam designar un

–
“Recuperar una fàbrica és una alternativa obrera que val la pena que rebí el suport de la societat”
–

delegat per a cada secció de la fàbrica, escollit per vot directe i amb mandats revocables en qualsevol moment. També vam seguir un criteri d'igualtat salarial, que només varia en funció del nombre d'hores treballades i de si s'efectuen en horari nocturn. Intentem que els càrrecs tinguin una vigència aproximada de dos anys i que tothom es pugui formar

ó és al carrer”

per exercir-los en condicions. El salari i les garanties salarials es discuteixen en funció de la producció i les vendes aconseguides. Per això, celebràvem una assemblea general mensual per crear la informació de tots els departaments, rendir comptes i plantejar les millores que es podrien aplicar. Dit això, estem molt limitats per la competència del mercat capitalista, on les empreses poden accedir al crèdit amb molta més facilitat que nosaltres.

A Catalunya, les cooperatives i les empreses d'economia social estan creixent. En aquest context, quin paper hi juga l'Estat?

Penso que les cooperatives obreres són pràctiques de transició, momentànies, perquè no poden solucionar tot el problema de fons, que és el capitalisme, que genera destrucció del teixit productiu i de llocs de treball. Mentre el poder polític i econòmic es concentra en poques mans, la nostra economia serà transitòria. Per tant, les nostres pràctiques econòmiques són molt vàlides com a resistència, però encara hem d'avançar molt més. Sovint, els governs et deixen funcionar bé mentre siguis un sector marginal, amb poca presència, i conserven quantitats ingents de diner per rescatar bancs, mentre que les cooperatives reben els ajuts amb comptagotes. Per tant, al mateix temps que defensem el sector cooperatiu, no hem de perdre de vista que l'horitzó a llarg termini són els recursos de tot l'Estat, que pertanyen al poble.

Després que esclatés la crisi a l'Argentina, el 2003, Zanon es va decantar per l'expropiació estatal sota control obrer, però altres empreses van optar per constituir-se com a cooperativa i integrar-se al Movimiento Nacional de Fábricas Recuperadas. Quines són les principals diferències entre els dos models?

En primer lloc, la necessitat de donar una resposta a la crisi ens va agermanar, cosa que implica grans llaços d'unitat.

“A llarg termini, el nostre horitzó són els recursos de tot l'Estat, que pertanyen al poble”

Ens vam haver de defensar mútuament molts cops, sense que importés si la fàbrica demanava l'estatització o es volia constituir com a cooperativa. I això va prevaldre sobre les diferències que hi poguéu haver. A partir d'aquí, el debat és el següent: com a cooperativa, has de competir en un mercat capitalista, fet que t'obliga a rebaixar les condicions laborals. En tenim un exemple amb les treballadores de la fàbrica tèxtil Bruckman, que han de competir amb les empreses que exploten miserablement milions de dones a Bangla Desh. Davant d'això, una obrera de Bruckman només pot resistir, perquè s'ha d'enfrontar a condicions d'explotació colonial. Hem de pensar a gran escala perquè, si no, correm el perill de centrar-nos únicament a aconseguir una gestió cooperativa més eficient, mentre les empreses capitalistes s'emporten la part més gran del pastís. Per això, nosaltres lliguem la nostra activitat a l'Estat, perquè creiem que, si rescata bancs i intervé permanentment sobre el sector privat subvencionant grans empreses com Peugeot o General Motors, també s'ha de responsabilitzar d'ajudar-nos a nosaltres.

FOTOGRAFIES:
Maria Zendre

Creus que és possible articular una mena de mercat social que posi en contacte empreses com la vostra –que segueix criteris d'horitzontalitat i justícia social– per, com a mínim, anar-nos desenganxant del capitalisme progressivament?

Tot el que es pugui fer en aquest sentit és molt important. De fet, nosaltres tenim molt bona relació amb els companys i companyes d'altres empreses, com ara l'hotel Bauern, amb qui establim convenis de col·laboració. Aquests intercanvis són molt vàlids –per petits que siguin– i són importants per generar una consciència de solidaritat, però no poden ser la solució a aquesta crisi tan gran. I això, a vegades, és difícil d'explicar.

En aquest sentit, creus que països com Veneçuela o Bolívia estan sent capaços de construir alternatives a una escala més gran en l'àmbit llatinoamericà?

Són governs que s'han quedat a mig camí. En primer lloc, són subproductes de moviments socials anteriors molt potents, sobretot el de Bolívia, on hi va haver vagues massives al sector de la mineria, moviments indigenistes i lluita al carrer. Però, en alguns casos, el govern d'Evo Morales s'ha vist obligat a reprimir el mateix moviment social que li havia donat suport al principi. Pel que fa a Veneçuela, la dreta torna a aixecar el cap i això és un avís per a tota l'Amèrica Llatina, perquè defensi les conquestes assolides al llarg de tots aquests anys. I per fer-ho, és bàsic comptar amb un moviment obrer sòlid que lluiti als centres de treball i al territori, perquè no podem confiar-ho tot a Nicolás Maduro.

Quins paral·lelismes veus entre l'Argentina del corralito de 2001 i la situació actual de l'economia europea i, en particular, de l'Estat espanyol, Grècia o Itàlia?

Crec que la situació d'aquí és molt més greu. La crisi de 2001 va impactar sobre l'Argentina, que és un Estat perifèric. Llavors, quan el mercat internacional es va recompondre, el país va revifar. En canvi, ara, estem parlant del cor d'Europa, on l'enfonsament de l'economia d'un Estat repercuteix sobre els del voltant. A més, tenim un país, Alemanya, que està imposant totes les condicions. És un escenari preocupant, cal plantejar alternatives amb audàcia i força perquè, si no, ho tornarà a fer la dreta: Marine Le Pen a França, Aurora Daurada a Grècia... Hi ha corrents que proposen sortides per la dreta i la situació es pot polaritzar més.

Per acabar, quin balanç fas d'aquests primers mesos de vida parlamentària?

Tenia molts prejudicis sobre el parlament i la classe política i he pogut confirmar-los absolutament tots; és pitjor del que pensava (riu). Hi ha molt de cinisme, hi ha partits que –de portes enfora– sembla que s'estiguin matant entre ells, però, després, són capaços de tancar acords amb molta facilitat. Nosaltres tenim un mètode que funciona i l'hem de reivindicar: l'assemblea. Jo vaig al parlament, però sempre torno a l'assemblea permanent del sindicat ceramista i sempre dic que el nostre verdader escó és al carrer. En faig un balanç positiu perquè hem aconseguit col·laborar perquè s'organitzin nous sindicats i comissions sectorials. I quan els companys i les companyes vénen al parlament a veure els diputats, els diem que no perdin el temps i que s'organitzin, perquè lluitant es poden guanyar coses. Hem estat donant suport a les vagues de l'educació, del tèxtil, del treball domèstic... Tots els projectes que hem presentat han tingut una vinculació amb la mobilització al carrer.

La Patagònia rebel

Una de les conseqüències de l'esclat de la crisi econòmica argentina de 2001 –amb l'anomenat *corralito* financer i les posteriors mobilitzacions populars– va ser l'ocupació dels centres de treball per part de les treballadores. Davant els plans d'ajustament, els acomiadaments i la fuga de capitals promoguda per l'empresariat, mig miler de fàbriques de diferents sectors productius van optar per la via de l'autogestió i la fórmula cooperativa. La lluita de la ceramista Zanon, a la província de Neuquén (a la Patagònia), va anar més enllà de les parets de la fàbrica, ja que va aconseguir establir vincles amb moviments socials i amb la comunitat maputxe. Després de protagonitzar una dotzena de documentals, avui, continua sota control obrer, amb la denominació de Fasinpat (acrònim de *fàbrica sin patrones*). “A l'Argentina, un patró s'ho pensa dues vegades, abans de jugar a l'especulació, perquè sap que li poden ocupar la fàbrica i posar-la a produir”, resumeix Godoy quan reflexiona sobre el llegat de Zanon.

La ciutat anunciada

La publicitat al carrer porta a una ingent ocupació de l'espai públic per part d'empreses, mitjans de comunicació o administracions, que volen promoure esdeveniments esportius, socials o culturals. La necessitat creixent dels consistoris de recaptar diners comporta la comercialització de milers de façanes, tanques, autobusos, parades de transport públic, lones, pantalles i rètols lluminosos, fet que suposa la privatització de l'espai públic i genera un canal de promoció al consumisme ineludible. En contraposició a la creixent mercantilització dels espais urbans, la llei Cidade Limpa, a la ciutat brasilera de São Paulo, o moviments ciutadans antipublicitaris com el Delettering, sorgit a mitjan dels anys noranta, han descarregat d'anuncis algunes de les grans metròpolis mundials. Però, la publicitat és una manera de contaminar l'espai públic o forma part de la cultura i del paisatge urbà de la nostra època?

Oriol Agulló
quadernsdillacrua@setmanaridirecta.info

L'1 de gener de 2007 va entrar en vigor la Llei municipal 14.223/06 a la ciutat brasilera de São Paulo. L'article 18 de la llei deia: "Està prohibit, a tot el municipi de São Paulo, la col·locació de publicitat en edificis públics i privats, construïts o no". L'anomenada llei *Cidade Limpa* impulsada per l'alcalde de la ciutat, Gilberto Kassab, volia posar fre al creixement desmesurat de cartells publicitaris que havia patit la ciutat durant els darrers anys i que, segons assenyalaven les mateixes anunciantes, havia arribat a ser contraproductiu per fer visibles els anuncis. La mesura, amb el suport inicial del 70% de la població, va topat amb l'oposició d'agències de publicitat de tot el país, que qualificaven la llei "d'irreal, ineficaç i feixista" i atemorien la població prenent pèrdues milionàries i la reducció de milers de llocs de treball. El paper de Clear Channel Communications, una empresa de comunicació que estava emergint amb força dins el mercat de la publicitat exterior brasilera, va ser especialment rellevant: mesos abans que s'apliqués la normativa, va llançar una campanya en contra amb anuncis a l'aire lliure on es llegia: *La publicitat exterior és cultura*.

L'entrada en vigor de la normativa va generar molt debat a tot el Brasil. Hi havia qui considerava la llei una "victòria de l'interès públic i de l'estètica",

per contra, d'altres, com Dalton Silvano –l'únic conseller que va votar en contra de la llei i que és executiu publicitari–, afirmaven: "La publicitat és una forma d'art i d'entreteniment quan passeges per una ciutat". Tot i que el suport popular no ha minvat, la mesura mai no ha estat acceptada de manera unànime per tota la població i, des de l'aparició de la normativa, moltes empreses han continuat deixant publicitat a São Paulo, cosa que ha dut el consistori a recaptar prop de deu milions de dòlars en multes. Amb tot, 15.000 cartells, pantalles de vídeo o anuncis als autobusos han estat eliminats de la megalòpoli brasilera a una velocitat vertiginosa. Fins i tot s'ha prohibit el repartiment de pamflets als espais públics i han entrat en vigor noves regulacions que han reduït de manera dràstica la grandària dels rètols de les botigues.

Ciutat i publicitat

El descobriment social del segle XIX és el carrer i, amb ell, el creixement de l'espai que ocupen els anuncis. A l'Anglaterra de finals de la dècada de 1830, les antigues ensenyas gremials van donar pas a nous reclams i van començar les advertències de la saturació dels cartells situats a les parets, de persones-anunci o de columnes mòbils. L'any 1967, l'estat nord-americà de Vermont va acordar la prohibició de les tanques publicitàries com a mesura protectora de l'entorn. A

Centenars de tanques publicitàries resten abandonades per tota la ciutat de São Paulo

- Tony de Marco

París, les tanques estan prohibides als Champs Elisée; a Florència, s'ha prohibit que McDonald's col·loqui el cartell corporatiu per no respectar la fisonomia de la ciutat, i Atenes va retirar la major part dels anuncis de la ciutat, a partir de l'any 2000, per oferir una visió més neta i atractiva de la ciutat durant els Jocs Olímpics de 2004. Tot i els antecedents, *Cidade Limpa* de São Paulo és el primer exemple de canvi de tendència en la

Segons assenyalava Fernando Olivares al seu estudi *Cidade limpa i la contaminació publicitària a la ciutat* (2009), l'ús d'elements publicitaris provoca estrès a l'individu, genera mals de cap, causa distraccions i accidents de tràfic o afecta l'ecosistema d'espècies animals, entre altres efectes. Per això mateix, Olivares recomana controlar la contaminació publicitària com un factor de modernitat i un valor estratègic per les ciutats del futur.

El cas Barcelona

Els ajuntaments són els responsables d'establir les normatives que han de complir les empreses publicitàries. Si bé les ordenances municipals regulen les dimensions, la ubicació, la quantitat o la prohibició d'instal·lar publicitat en edificis catalogats com a monuments històricoartístics i en béns d'interès cultural, no sembla que l'interès regulador se centri en la contaminació visual que representen ni en la privatització de l'espai públic. A Barcelona, des de 1985, centenars de lones publi-

- *La llei 'Cidade Limpa' de São Paulo ha eliminat més de 15.000 anuncis de la via pública des del gener de 2007*

relació entre ciutat i publicitat. La normativa brasilera reconeix per primera vegada els efectes contaminants de la publicitat i es prenen les primeres mesures per descongestionar una ciutat dels excessos del consumisme.

ciutats recobreixen les façanes d'edificis en procés de rehabilitació, avalades per la campanya *Barcelona, posa't quapa*. Més enllà de promoure la rehabilitació a la ciutat —la campanya ha facilitat les obres a més de 30.000 edificis des del seu inici—, hi ha llocs més estratègics que d'altres i l'ús publicitari de les lones, a través d'empreses com GINSA o VSA, ofereix localitzacions publicitàries a gran escala situades enmig d'espais públics emblemàtics de la ciutat, com el Passeig de Gràcia o la plaça de Catalunya. El metro, els autobusos i l'aeroport també són reclams publicitaris de primer ordre, en aquest cas, a càrrec de la multinacional francesa JC Decaux, que domina el mercat dels suports publicitaris d'arreu d'Europa. Davant l'allau de publicitat als espais públics, a França, el Canadà o Anglaterra, han aparegut grups d'antipublicitat que duen a terme accions de protesta contra l'abús d'anuncis sobre el mobiliari públic.

Grups d'antipublicitat

El propòsit d'eliminar tots els signes de la publicitat del carrer durant dues setmanes va empènyer Neubaugasse, un carrer comercial del centre de Viena, a muntar la Delete! Delettering the Public Space, un experiment on els artistes Christoph Steinbrener i Rainer Dempf van tapar tots les senyals, rètols o informacions textuales, a excepció dels senyals de trànsit. A França, el grup Resistència Antipublicitària va dur a terme la campanya *A l'escola sense marques*, que pretén eliminar les marques publicitàries dels centres

Les advertències contra la saturació publicitària van començar a l'Anglaterra de finals de la dècada de 1830

escolars. Als Estats Units, l'organització Scenic America posa de manifest el problema de la contaminació publicitària del país i, des de 1977, el col·lectiu Billboard Front Liberation (BFL) actua sobre tanques publicitàries, les pinta i manipula els anuncis per llançar missatges socials. Són dos exemples d'*artivism*, un model original de protesta i d'acció directa a mig camí entre l'art i l'activisme social.

Recuperant els carrers

Per oposar resistència al cost social i econòmic que implicava la generalització de l'ús de l'automòbil a les ciutats modernes, l'any 1991, va néixer Reclaim the Streets, el grup d'acció directa més influent i conegut de la Gran Bretanya, que uneix ecologisme social i pràctiques artístiques. Forma part de l'anomenat Direct Action Movement, una manera d'entendre les

Premios Sombra 2013

Els aparadors cridaners, les tanques publicitàries o els llums de neó són part dels 3.000 impactes publicitaris que rep una ciutadana cada dia. A cadascun d'aquests anuncis, uns estils de vida triats com a imaginari social ens reivindiquen el paper protagonista de l'individu davant del col·lectiu, l'hedonisme enfront de l'esforç o l'estètica per davant de l'ètica. Més enllà del producte que anuncien, la publicitat, amb el seu conjunt de tècniques persuasives per la compra de productes o serveis, esdevé una eina transmissora d'idees i de valors del liberalisme econòmic que ha dut una tercera part d'europèus a presentar nivells alts d'addicció al consum i problemes de compra compulsiva o d'autocontrol de les despeses.

Davant la manca d'una anàlisi crítica del paper ideològic que té la publicitat, Ecologistes en Acció organitza, des de l'any 2008, els Premios Sombra, un

guardó que destaca els pitjors anuncis de l'any, pel que fa a la transmissió de valors sexistes, xenòfobs, insolidaris, consumistes o de l'anomenat *greenwashing* i que es lliura de manera simultània als Premis Sol de Publicitat, celebrats a Donosti a finals de maig.

Enguany, s'han escollit vuit finalistes, un per a cada categoria establerta, on destaquen les campanyes de cuina ràpida llançades per Buitoni, per promoure una alimentació insalubre i insostenible; l'anunci d'Ikea Teràpia, per mostrar que el consum és una acció que ens permet superar situacions negatives o estats d'ànim baixos, o ENCE, el gestor forestal privat més important de l'Estat, dedicat a la producció de cel·lulosa d'eucaliptus i que es presenta com una empresa energètica especialitzada en biomassa sota el lema *Cultivem un món millor per a tots*.

+INFO

premiosombra.wordpress.com

El projecte Delete! Delettering the Public Space, l'any 2005 a Viena

L'ús d'elements publicitaris provoca estrès a l'individu, genera mals de cap i causa distraccions i accidents de trànsit

Tony de Marco

protestes nascudes arran de la campanya contra la construcció de la M11 de Londres, l'any 1993, que va dur col·lectius com Reclaim the Streets a ocupar de manera creativa l'espai on s'havia de construir la carretera. Amb música *dance*, disfresses i cossos en moviment, un grapat d'activistes van aconseguir mantenir una *performance* a la Claremont Road durant mesos. Sofàs, cadires i altres objectes es van traslladar al mig del carrer i la música de les Free Parties no va deixar de sonar en tot moment. El novembre de 1994, 1.300 policies antidisturbis van des-

allotjar la festa, després de ballar al ritme de les ocupants en una *performance* teatral que va costar més de dos milions de lliures a l'Estat britànic.

Darrerament, creixen els moviments que volen afavorir la relació de la població amb la ciutat. L'any 1996, Viena va començar a aplegar els *Permanent Breakfast*, una manera atractiva d'activar una xarxa de ciutadanes conscients i preocupades pel públic, que ha estat replicada des de l'any 2008 a ciutats com Madrid, amb els *Desayunos en la Luna*, o València, amb *Desayunos con viandantes*.

Teixint resistències

FOTOGRAFIA: Albert Garcia

Les xemeneies de les fàbriques tèxtils i siderúrgiques ja no escupen fum des de fa dècades... Ara només són el testimoni del passat... Llargues visites de maons que s'enlairen buscant un horitzó nou, perquè ja no reconeixen l'actual.

Els gratacels, les grues i els esquelets de futurs parcs tecnològics intenten desdibuixar el passat del Poblenou, un barri de cultura obrera i de tradició reivindicativa... La memòria del nostre poble ens recorda que ni la tecnologia ni l'arquitectura punta mai no podran enfonsar els ciments de la naturalesa pròpia del teixit humà...

Teixit com a l'entrellaçament de mirades còmplices, de lluites que vénen de molt lluny, de noves cultures i llengües que tenen filatures comunes i maneres de sobreviure i resistir a l'homogeneïtzació d'un paisatge tallat pel mateix patró, on cada metre quadrat val més que el dret d'existir.

Les antigues naus i solars abandonats són el refugi dels nous veïns i veïnes, que no compten a les llistes de l'atur ni al cens poblacional i no són tema prioritari de l'agenda política actual. Segons la lògica capitalista, ni tan sols són reuti-

litzables, s'han d'ocultar sota la catifa... Amaguen el cap sota l'ala per no veure-les, creient que així desapareixeran fent-se invisibles per sempre més.

El poder continua jugant a l'antiga tàctica del desgast... desallotjaments, detencions, batudes, tortura, presó i deportacions... però, ni així, no les poden fer fora... Encara no ha entès que les invisibles d'ahir van teixir formes de resistència que avui donen refugi als anomenats *exclusos del sistema*...

Pas a pas, dia a dia, com si fos una obra que es fa i es desfà incessantment, com la tela que teixia i desteixia Penèlope a l'Odissea... però, avui, ja no espera que ningú la salvi. Com a teixidora de somnis, es desprèn de les lligadures del pensament únic i s'entrellaça amb altres cossos rebutjats pel sistema, es rebel·la, es transforma, s'organitza... construint teixit social. Filatura a filatura, colze a colze, resistint la uniformització que ens intenten imposar per ser en aquest món.

Meri Chiné i Labrador

RODA EL MÓN

14-15

Balanç provisional de la 'guerra contra el narco' a Mèxic: 70.000 morts i 27.000 persones desaparegudes

16

El govern socialdemòcrata de François Hollande recepta neoliberalisme per sortir de la crisi

GUATEMALA // OLIVIA QUINILLA RETROBA LA SEVA FAMÍLIA, 31 ANYS DESPRÉS QUE UN ATAC DE L'EXÈRCIT L'OBLIGUÉS A FUGIR DE LA SEVA ALDEA

Olivia i les seves germanes

Sebastián Escalón - 'Plaza Pública'
Ciutat de Guatemala
@La_Directa

El set de maig, en un caseriu molt pobre prop de l'aldea Chicajac, al municipi de San Andrés Sajcabajà, Olivia Quinilla Pérez, a qui tota la seva família donava per morta, es va retrobar, 31 anys després de separar-se'n, amb les seves dues germanes menors, Petrona i Inesia. Un acte públic, humil i, tanmateix, extremadament solemne i emocional, al qual van participar la família, el veïnat i les autoritats tradicionals i religioses. La reunió va ser possible gràcies a l'associació Aden (Asociación ¿Dónde están los Niños y las Niñas?), que es dedica a trobar els infants desapareguts durant el conflicte armat. Va ser als investigadors d'Aden, a qui Olivia Quinilla va narrar la seva història.

UNA LLARGA FUGIDA

Era l'any 1982. Olivia Quinilla, amb quaranta anys llavors, vivia amb el seu marit Apolinario Ortiz i els seus dos fills. La seva família, pare i mare i germanes, residia a una casa propera; es dedicaven a l'agricultura, sembraven blat de moro i *frijol*.

Ja feia un any que els soldats feien incursions a diferents àrees del municipi, on mataven gent i cremaven cultius. El març de 1982, el mateix mes que el general Ríos Montt va accedir al poder mitjançant un cop d'estat, l'exèrcit va arribar a Chicajac disparant. Com la majoria del veïnat, Olivia va fugir amb el seu marit i els fills, convençuda que havien assassinat la seva família.

La fugida va durar un any i mig, sovint, en condicions inhumanes, sense aliments ni medicines, malaltes i amb llagues al cos, assetjades per l'exèrcit. Els patiments van finalitzar quan el grup va decidir creuar la frontera amb Mèxic. Olivia i Apolinario hi van viure onze anys i hi van tenir tres fills més. El més jove, Mario, els va acompanyar en el retorn a Chicajac.

Quan es va firmar la pau, el 1997, la família d'Olivia va ser una de les primeres

Olivia s'abraça amb Petrona, la més petita de les seves germanes / SIMONE DAL-MASSO

que va tornar a Guatemala. Convençuda que ningú de la seva família havia sobreviscut, Olivia mai no va voler tornar a la seva aldea natal, fins que la gent d'Aden li va dir que dues germanes seves, Petrona i Inesia, estaven vives i desitjoses de tornar-la a veure.

Aquell dia de març de 1982, ambdues germanes, de quinze i disset anys respectivament, van aconseguir refugiar-se a les

muntanyes. El seu pare, la seva mare i el seu germà Antonio no; van morir sota les bales dels soldats. També hi ha dues germanes de qui no han tingut notícies fins ara. Finalment, després d'un perillós periple, elles van poder tornar a l'aldea.

RECONeixEMENT DE GENOCIDI

L'informe *Memòria del Silenci*, elaborat per la Comissió d'Esclarament Històric

(CEH), deixa constància de la violència que va sacsejar el municipi de San Andrés Sajcabajà els primers anys de la dècada dels vuitanta. S'han recollit més de cent casos d'execucions arbitràries, tortures, violacions i desaparicions forçades. S'hi descriuen, també, vuit massacres.

"Els jutges hem pogut constatar que les incursions violentes efectuades per l'exèrcit reproduïen els mateixos patrons de conducta: morts violentes de les persones amb ganivets o armes de foc, incendis dels habitatges -fins i tot amb les persones dins-, mort de nens, adults i vells de manera indiscriminada que va sembrar el terror entre les persones que van aconseguir fugir i sobreviure a les muntanyes", va llegir la jutgessa Barrios abans de condemnar Ríos Montt a 80 anys de presó el dia 10 de maig. Els testimonis d'Olivia i Petrona s'ajusten a diverses parts de la sentència. Elles són quichés, no ixils, però van patir la mateixa violència que el tribunal va qualificar de genocidi i crims de lesa humanitat contra l'ètnia Ixil.

Dos dies després de la condemna per genocidi a Ríos Montt, Mario Ortiz, el fill d'Olivia, explicava a la DIRECTA que la seva mare pensava que la sentència estava bé perquè condemnava els qui els havien fet mal: "Ella està traumatitzada per la guerra i, sempre que veu l'exèrcit, té por". ◀

Anul·len la sentència per genocidi contra Ríos Montt

Ja ho va dir l'advocat defensor del general Efraín Ríos Montt just quan va finalitzar el judici que va condemnar l'exdictador guatemalenc a 80 anys de presó per genocidi i crims de lesa humanitat el 10 de maig. Llavors, Francisco Garoía Gudie va assegurar que, gràcies als recursos que presentaria contra la sentència i el tribunal, "els que avui riuen, demà hauran d'abaixar el cap".

Dit i fet. Només deu dies després, la Cort Constitucional guatemalenc va anul·lar, per tres vots a favor i dos en contra, la sentència històrica contra el general, de 86

anys d'edat. La resolució de la cort, a més, deixa sense efecte totes les actuacions del judici fetes a partir del 19 d'abril. Caldrà repetir-les. L'argument és que, llavors, el tribunal no va resoldre adequadament una recusació plantejada contra dos dels jutges per part de la defensa de Ríos Montt. Al tancament d'aquesta edició, encara no se sabia de quina manera es reprendrà el judici, si es mantindrà la composició del tribunal o no. Les pressions sobre l'estament judicial han estat brutals durant tot el procés, especialment els darrers dies. Tant l'Associació de

Veterans Militars de Guatemala com la patronal empresarial van criticar la sentència i en van demanar l'anul·lació. També el president guatemalenc, Otto Pérez Molina, que als anys vuitanta va participar en les operacions militars de terra cremada, va assegurar després del judici: "No hi va haver genocidi, ho torno a repetir". La sentència de genocidi obria possibilitats fins ara desconegudes a Guatemala, tant per perseguir els botxins com per reparar les víctimes. Ara, una vegada més, caldrà seguir treballant contra la impunitat.

MÈXIC // 70.000 MORTS I 27.000 PERSONES DESAPAREGUDES ENTRE 2006 I 2012 ÉS EL BALANÇ PROVISIONAL DE L'ANOMENADA 'GUERRA CONTRA EL NARCO'

L'última gran crisi de drets humans a l'Amèrica Llatina

Andreu Jerez
Mèxic DF (Mèxic)
@AndreuJerez

"No hi ha ni un sol un sol Estat mexicà on no hi hagi crim organitzat". Qui obre este reportatge és José Gil Olmos, periodista de la revista *Proceso* especialitzat en crim organitzat i moviments armats. "La ciutadania es troba completament indefensa davant la violència. Ja no pot acudir a les procuradories ni al sistema judicial ni tampoc al ministeri públic perquè sap que són institucions que hi estan involucrades".

Gil fa temps que no es presenta com a reporter quan treballa fora del DF (capital del país) i tampoc dona l'esquena a la porta quan seu a un restaurant. Són algunes mesures de seguretat personal que han de prendre les periodistes, activistes i defensores dels drets humans o les persones que, simplement, no callen en un país on res no és el que pareix.

El 98% dels crims i les violacions dels drets humans comeses en el marc de la 'guerra contra el narco' resten impunes

José Gil fa estes declaracions a la redacció d'una de les poques publicacions de caràcter investigador independents que queden en l'àmbit federal a Mèxic, on ser periodista és una professió d'alt risc: és el país del món amb més periodistes desaparegudes, segons el Comitè de Protecció de Periodistes. José Gil és, en definitiva, la personificació de la violència en què viu immers el seu país, on la impunitat és una altra de les xacres que pateix la població civil: més del 98% dels

crims i les violacions dels drets humans comeses en el marc de l'anomenada *guerra contra el narco* iniciada per l'anterior president, Felipe Calderón, del conservador Partido de Acción Nacional (PAN), resten impunes.

Els últims mesos del sexenni anterior, un informe de l'organització nord-americana Human Rights Watch (*Los desaparecidos de México. El persistente costo de una crisis ignorada*) va confirmar el que era un secret de domini públic durant l'últim govern de Calderón: la política de seguretat d'aquest últim president ha portat Mèxic a "la crisi més profunda en matèria de desaparicions forçades que s'ha produït a l'Amèrica Llatina en les últimes dècades".

Eixa gran crisi té xifres: més de 70.000 morts i almenys 27.000 persones desaparegudes entre 2006 i 2012, com va confirmar recentment Àngel Osorio

Chong, el secretari de Governació (Ministeri de l'Interior) del nou president mexicà des del setembre de 2012, Enrique Peña Nieto, del Partido de la Revolución Institucional (PRI). Milers de les persones mortes i desaparegudes van ser víctimes de les forces de seguretat, l'exèrcit i la policia.

PER QUÈ TAN TARD?

Les xifres reconegudes pel nou govern de Peña Nieto donen crèdit, doncs, a la tesi de Human Rights Watch: la crisi de drets humans que continua patint Mèxic, provocada per una guerra amb un profund caràcter postmodern, on ja no es fàcil dir qui dispara contra qui ni qui assassina qui, deixa unes xifres de morts i desaparicions comparables a les de dictadures militars com la de l'Argentina. La crisi que està patint Mèxic està colpejant de la mateixa manera països centreamericans

com Hondures o Guatemala. Tanmateix, la dimensió de la crisi mexicana és més gran per les dimensions territorials i demogràfiques del país.

"Només les xifres oficials de l'actual administració Peña Nieto equiparen la tragèdia humanitària del con Sud (l'Argentina o Xile) amb la de Mèxic. Per tant, la declaració de Human Rights Watch no és sorprenent. En tot cas, sorprèn que la faci després de sis anys de govern de Calderón. El que és realment sorprenent és que hagin fet falta sis anys de desaparicions forçades i execucions extrajudicials perquè, per fi, es reconegui internacionalment un fenomen que les organitzacions mexicanes i molts defensors dels drets humans ja havien denunciat, cosa que -per cert- va costar la vida a molts d'ells".

"Han fet falta sis anys de desaparicions forçades i execucions extrajudicials perquè es reconegui oficialment el fenomen"

Qui parla és Antonio Cerezo, un dels fundadors i membre actual del Comitè Cerezo, organització que defensa les llibertats civils des d'una perspectiva d'esquerres i anticapitalista. El Comitè Cerezo va rebre el Premi de la Pau d'Aquisgran (Alemanya) l'any passat. Com José Olmos, Antonio fa temps que viu acostumat a rebre amenaces de mort i a adoptar mesures de seguretat personal davant un possible atemptat.

L'activista analitza el que està passant al seu país des de la rebotiga de la petita cafeteria que regenta a la Universitat Autònoma de Mèxic, ocupació que li serveix per guanyar-se la vida i continuar amb la seua activitat de denúncia de la repressió política. "És evident que, en el cas argentí, la violència es va originar

Dia de la celebració de la independència mexicana al Zócalo de la Ciutat de Mèxic l'any 2012 / ANDREU JEREZ

**HTX
ROCK 15**
HATORTXUROCK

15 EDICIONS SENSE VOSALTRES
1.000 QUILOMETRES AMB VOSALTRES

1 DE JUNY ENTRECEMENTERIOS ATARRABIA

FERMIN MUGURUZA
KONTRAKANTZA

BERRI TXARRAK

RIOT PROPAGANDA
LOS CHIKOS DEL NAIZ + HABLAS CORPUS

LA JODEDERA | **IHESKIDE**

DJ. JOTATXO

OBERTURA DE PORTES **18:00**

APORTACIÓ ANTICIPADA TAQUILL

naiz: WWW.HATORTXUROCK.ORG

arran d'una situació política: grups contraris a l'Estat pretenien construir una altra tipus de govern mitjançant les armes. Eixe va ser el pretext que va fer servir la dictadura argentina per establir-se i ampliar la repressió que, com es sabut avui per les declaracions del propi Videla, també va ser una estratègia de control social per poder implantar el model econòmic exigint pels empresaris argentins. Aquest últim és, precisament, l'aspecte més semblant al cas mexicà: al nostre país, no hi ha grups armats com els que van existir a l'Argentina i, per tant, no hi ha un pretext creïble o políticament justificable que permeti a l'Estat dur a terme una escalada del control social". En opinió d'Antonio, és en aquest punt on entra el crim organitzat i el narcotràfic, que el poder polític i econòmic de Mèxic mostra com un *enemic intern*.

CORTINA DE FUM

D'una manera o una altra, les organitzacions consultades confirmen la tesi de

Human Rights Watch: Mèxic està patint la crisi més greu en matèria de drets humans que s'ha patit a l'Amèrica Llatina des de fa dècades. Les tesis sobre el que s'amaga darrere d'eixa crisi, però, sí que difereixen. Daniel Zapico, d'Amnistia Internacional Mèxic, afirma que Mèxic és "un Estat de lleis sense justícia", on només accedeix a la justícia qui té diners i poder d'influència. Zapico no s'atreveix a opinar sobre un possible disseny polític de control social per part dels poders fàctics mexicans. Però sí que té clar que el discurs oficial ha criminalitzat les víctimes civils de la violència estatal en el marc d'eixa guerra declarada contra el presumpte *enemic intern* que suposa el crim organitzat.

Les que no dubten de l'existència d'una sistematització calculada de la violació dels drets humans durant el govern anterior de Calderón són les coordinadores de la Comissió Mexicana de Defensa i Promoció dels Drets Humans (CMDPDH), una associació civil finançada per institu-

cions internacionals com les Nacions Unides. "Estem parlant de violacions sistemàtiques de drets fonamentals que formen part d'una política d'Estat. El que passa a Mèxic és el mateix que va passar

"El crim organitzat funciona com a cortina de fum, que l'Estat utilitza per reforçar la militarització del país"

a les dictadures militars del con Sud. No obstant això, en el cas mexicà, hi ha un tercer actor, la delinqüència organitzada, que encara no saben fins a quin punt està servint l'Estat. En tot cas, el crim organitzat funciona com a cortina de fum, que l'Estat utilitza per reforçar la militarització del país", diu Valeria Moscoso, coordinadora d'atenció psicosocial de la CMDPDH. Janet Figueroa és una de les

L'excomissari de policia Javier Herrera afirma que l'expresident Felipe Calderón tenia lligams directes amb els 'narccos' / ANDREU JEREZ

víctimes de la violència estatal que col·labora amb la CMDPDH. El seu pare va morir l'any 2011 crivellat per trets de l'exèrcit i la policia federal en un control de carretera a l'Estat de Veracruz. Segons la primera versió oficial del govern estatal, les forces de seguretat van respondre als trets del pare de Janet i dels seus acompanyants al cotxe amb el qual conduïen cap a casa. Però les proves recaptades per les famílies de les víctimes desmentiren la versió oficial: "Van accedir al cotxe amb el qual viatjaven el meu pare i els seus companys i no tenia cap impacte de bala", diu Janet. Evidentment, les autoritats públiques van amagar la versió autèntica dels fets: segons Janet, va ser un homicidi a sang freda a mans de la policia i l'exèrcit. I Janet, com milers de familiars de víctimes de l'Estat, es continua preguntant per què.

SILENCI OFICIAL

Ni la Procuradoria General de la República ni Provicctima, instància pública dedicada a atendre les víctimes de la violència derivada de la guerra contra el narco, van accedir a la petició d'entrevista d'aquest reporter. Tot i això, a Mèxic, actualment, domina l'opinió que l'actual administració Peña Nieto mostra un discurs diferent al del seu predecessor. La pregunta, ara, és si eixe canvi de discurs suposarà un canvi en la política de seguretat.

Javier Herrera coneix bé la lògica interna de l'Estat mexicà: excomissari de la Policia Federal Preventiva, l'any 2011 va ser condemnat a presó per lligams amb el crim organitzat i absolt els últims mesos del sexenni de Calderón per acusacions infundades. Herrera ho té clar: l'exsecretari de Seguretat Pública de l'expresident Calderón, Genaro García Luna, va ordenar la seua detenció i empresonament perquè es va mostrar en desacord amb la "política d'inseguretat" de l'administració anterior.

"El 2008, el govern decideix traure la Policia Federal de les carreteres, fet que provoca el caos i l'augment dels anomenats *danyos col·laterals* de la guerra contra el narco", afirma Javier Herrera, que també evita seure d'esquenes a la porta del restaurant on mantenim la conversa. Javier no ho dubta ni un segon, si li preguntes sobre la responsabilitat de l'últim l'expresident mexicà: "Definitivament, Calderón va tindre relacions directes amb el narcotràfic". 4

NO MÉS COMPlicitat
AMB

1 JUNY JORNADA DE SOLIDARITAT AMB PALESTINA

16:00H
ATENEU ROIG DE GRÀCIA
C/ CIUDAD REAL, 25
XERRADES

21:00H
SALA TRADICIONÀRIUS
PL. ANNA FRANK (GRÀCIA)
CONCERT

Pepet i Marieta
Chaqlalà
Yacine
Comando H

MÉS INFO:
WWW.NAQBA.ORG

ESTAT FRANCÈS // EL GOVERN SOCIALDEMÒCRATA RECEPTA NEOLIBERALISME PER SORTIR DE LA CRISI

L'any 1 d'Hollande: on és el canvi?

Victor Yustres
Nantes
@victoryus3

Al més pur estil Obama, François Hollande va guanyar les eleccions presidencials de França el 6 de maig de 2012, amb un eslògan que prometia trencament: *Le changement, c'est maintenant* (El canvi, toca ara). El candidat del Partit Socialista (PS) es presentava com una veu discordant de la política d'austeritat d'Alemanya, la UE i el llavors president francès, Nicolas Sarkozy. Amb el suport d'ecologistes i comunistes, el segon president socialdemòcrata de la V República, després de François Mitterrand, prometia un viratge a l'esquerra. Només un any després, el govern socialista ja abraça les polítiques d'austeritat i el país, oficialment en recessió, compta amb un atur històric de més de cinc milions de persones. I amb el PS al govern, l'Estat va entrar en guerra al nord de Mali. Hollande és atacat per la seva dreta, principalment per l'aprovació de la llei del matrimoni homosexual, però encara més per la seva esquerra, per un gran nombre de persones que se senten traïdes per la seva política neoliberal.

La llei de competitivitat ofereix una rebaixa fiscal de 20.000 milions d'euros a les empreses sense contrapartides

Malgrat el canvi promès, la política econòmica de François Hollande i del govern socialista del primer ministre Jean-Marc Ayrault és, en general i tret d'algunes petites reformes, continuista amb la línia neoliberal de Sarkozy. La reforma bancària, que havia de prohibir les evasions fiscals als bancs i obligar-los a invertir en l'economia real i no especulativa, s'ha quedat en una tímida llei de transparència després de les pressions

del lobby bancari. La revolució fiscal anunciada, amb la famosa taxa impositiva del 75% per les fortunes superiors a un milió d'euros l'any, va ser posada en qüestió pel Consell constitucional i el govern va decidir aparcar-la ràpidament. En canvi, el govern socialista ja ha anunciat, pel 2014, una pujada de l'IVA del 19,6 al 20%, un augment que ja havia defensat Sarkozy i que va ser qualificat per Hollande -quan era candidat- com "el símbol d'una política injusta i ineficaç".

'FLEXIBILITZACIÓ'

En el terreny laboral, el govern gal no ha destacat precisament per la seva defensa ferma dels sectors treballadors. Hollande va crear un Ministeri per la Recuperació Productiva, que havia de renovar el teixit industrial francès i evitar els acomiadaments massius. Ell mateix va donar suport als treballadors i les treballadores en lluita de diverses fàbriques durant la campanya. Durant aquest any, però, les negociacions del govern socialista en els conflictes labo-

ral han estat poc efectives: no han evitat el tancament de la fàbrica Fralib, ni l'acomiadament de 446 persones a la refinaria de Petroplus (ex-Shell), ni l'aturada definitiva dels dos últims alts forns de Florange (de l'empresa siderúrgica Alceorl Mittal), ni la supressió d'11.200 llocs de treball a dues fàbriques de PSA-Peugeot Citroën. Els sindicats es desesperen davant el que consideren una "política demagògica electoralista" del PS.

En contrapartida, l'executiu socialdemòcrata ha aprovat la llei de competitivitat, que ofereix una rebaixa fiscal d'un total de 20.000 milions d'euros a les empreses sense contrapartides, i acaba d'aprovar -sense gaire debat- l'Acord Nacional Interprofessional (ANI), que permetrà que "les empreses que tenen greus dificultats conjunturals" negociïn directament amb el personal treballador, que podrà decidir entre una flexibilització de les condicions de treball (descens dels salaris, trasllats, prolongació de la jornada, etc.) o l'acomiadament. Es tracta d'una llei molt semblant a l'anterior Acord Competitivitat-Treball de Sar-

kozy. El diputat del Partit Comunista (PCF) André Chassaigne la qualifica de "xantatge patronal generalitzat".

AUSTERITAT MALGRAT TOT

La renegociació del tractat d'austeritat europeu era un dels plats forts de les promeses d'Hollande. Els països del sud d'Europa, més afectats per les polítiques de rigor, van veure una via alternativa a l'austeritat sota el lideratge francès. De moment, aquesta via és lluny de ser real. Després de les pressions d'Alemanya, el parlament francès va aprovar, l'11 d'octubre de 2012, el tractat d'austeritat negociat entre Sarkozy i Merkel, amb el vot favorable socialista. Es fixa un sostre de dèficit del 0,5% del PIB pel 2017, cosa que implicarà retallades als pressupostos públics, com ha ocorregut a l'Estat espanyol, Grècia o Portugal.

El sostre de dèficit del 0,5% del PIB pel 2017 implicarà retallades als pressupostos públics, com ha passat a l'Estat espanyol o a Grècia

Pel seu segon any, Hollande ha anunciat una "ofensiva" política per reforçar la convergència europea creant un govern econòmic europeu i també una reforma de les pensions per augmentar l'edat de jubilació. Moltes de les altres mesures que proposa ja van ser anunciades per Sarkozy. A l'esquerra d'Hollande, moltes veus constaten la "dretanització" del Partit Socialista. L'economista Frédéric Lordon afirma, al mensual *Le monde diplomatique*, que la diferència entre la Unió per un Moviment Popular (UMP) de Sarkozy i el PS és que aquest darrer s'ha convertit en una "dreta complexada", però igualment "aliada al capital". Un any després i segons les enquestes, Hollande és el president més impopular de la història de la V República. ◀

Trobada entre Jean-Claude Juncker, president de l'Eurogrup, i François Hollande el maig de 2012 / BENJAMIN GEMINEL

EXPRESSIONS

FC Sankt Pauli: futbol contra el feixisme

No tot el futbol d'elit és capitalisme salvatge i opi del poble. El FC Sankt Pauli, símbol de les cultures alternatives, abandera l'esport compromès a tot el món

Francesc Poblet
@fcpoblet

Hi ha grans clubs de futbol amb tradició obrera (West Ham United), comunista (Livorno), de suport als pobles sense Estat (Barça, Athletic, Celtic) o amb sectors d'afició antifeixista (Bukareros del Rayo, Celtarras a Vigo), però el club de futbol alternatiu per excel·lència és, sens dubte, el del port d'Hamburg. Les més de 500 penyes que té arreu del món - a casa nostra, el St. Pauli Fanclub Catalunya, que afegeix l'independentisme als valors propis del club- són una viva mostra del tarannà i de l'activitat que representa.

El lloc més conegut d'Hamburg és el que s'articula al voltant de la Reeperbahn, l'avinguda que travessa el barri *golfo* de la ciutat, que també és el bressol de la cultura punk, okupa, verda i anarquista. A cinc minuts passejant, trobem Millerntor, l'estadi d'un club de futbol molt especial.

El FC Sankt Pauli, *els pirates*, es va ser fundat a principis del segle xx, però no va arribar a jugar a la primera divisió fins al 1977. A mitjan dels vuitanta, va començar la seva gran transformació. Com que l'Hamburg SV -l'altre equip de la ciutat, que ara té l'estadi fora- era el club preferit dels sectors ultradretes, algunes seguidores que no volien compartir les grades amb nazis i racistes van optar per donar suport al Sankt Pauli. De mica en mica i de manera espontània, s'hi van anar incorporant joves socialistes, comunistes, anarquistes, punks i okupes, que proliferaven al barri. En 10 anys, es va passar de les 1.500 entrades a omplir el camp amb més de 20.000 persones a cada partit.

VALORS I IDENTITAT

El Sankt Pauli va ser el primer club que va prohibir explícitament la presència de simbologia feixista, racista i sexista i el *hooliganisme* al seu estadi i també l'únic club que

es declara antiracista, antisexista i antihomòfob als seus estatuts. Difusor de valors com la justícia, el respecte i la igualtat, ha estat compromès amb campanyes solidàries, com l'anomenada *Wasserinitiative: Viva con agua de Sankt Pauli*, destinada a proporcionar fonts d'aigua les escoles bressol de Cuba. Les seves seguidores també han promogut el moviment antifeixista mundial d'aficionades al futbol antixenòfobes i antiracistes Alerta Network!

Moltes decisions del club es prenen de manera assembleària

Durant els partits, tots aquests valors es viuen intensament a la graderia, on podem trobar el percentatge més gran de dones que assisteixen a qualsevol camp de futbol. Quan surten els jugadors, sempre sona el "Hell's Bells" d'AC/DC i el camp s'omple de banderes marrons (el color de la samarreta), pirates i del Che i de tota mena de pancartes reivindicatives. Tot això ha ocasionat alguns incidents amb grups d'ex-

trema dreta i amb l'afició neonazi d'alguns equips, sobretot de l'antiga Alemanya de l'Est i també amb l'altre club metropolità, el HSV. Una altra de les característiques que mostren el tarannà especial d'aquest equip és el fet que, de manera espontània, l'afició va adoptar la bandera pirata com a imatge del club, com a símbol de rebel·lia i per la seva vinculació amb el mar, ja que és una ciutat i un barri portuari. L'anterior president del club, Corny Littman, és un conegut actor de teatre, militant ecologista i homosexual declarat, un cas únic en un món tan masculinista com el del futbol. Un dels jugadors més carismàtics, el porter Volker Ipp, ara retirat, vivia en una casa ocupada del barri i col·laborava amb projectes a la Nicaragua sandinista. Molts conjunts de música han dedicat temes al club. L'any 1996, es va editar el CD *El FC Sankt Pauli és el culpable que sigui com sóc*, una recopilació de cançons de bandes de rock i punk.

Moltes decisions del club es prenen de manera assembleària. Per exemple, es va fer retirar la publicitat amb imatges sexistes de dones i es va canviar el nom de l'es-

El Sankt Pauli va ser el primer club que va prohibir explícitament la presència de simbologia feixista, racista i sexista al seu camp / ASTRID DALUM

+info:

LLIBRE: *Futbol per la llibertat*, Ramon Usall. Pagès Editors, 2011.

WEB DEL FAN CLUB CATALUNYA: www.stpauli-catalunya.cat

tadi quan es va descobrir que l'expresident Wilhelm Koch -que li donava nom- havia estat membre del partit nazi.

La temporada passada, el FC Sankt Pauli va baixar a segona divisió. Resulta difícil sobreviure en un món econòmicament tant salvatge, però l'estadi s'ha continuat omplint partit rere partit i, sobretot, l'afició manté aquesta barreja de festa i compromís polític i social que la caracteritza.

El FC St. Pauli Fanclub Catalunya, antifeixista i independentista, és el club oficial de l'afició a casa nostra. Denuncien la venda de l'essència dels clubs a les multinacionals.

ST. PAULI FANCLUB CATALUNYA

A Catalunya, també hi ha un club oficial de gent seguidora del Sankt Pauli. Amb gairebé un centenar de socis i sòcies, des de l'any 2010, no ha parat d'organitzar activitats arreu del territori.

Ens trobem amb tres d'elles -Adriana, Judith i Esteve- i de seguida ens transmeten la seva passió pel club i pels seus ideals: "És un no parar. Fem xerrades pertot arreu, a casals independentistes, ateneus llibertaris... Un cop l'any, organitzem una gran trobada i un torneig popular de futbol antifeixista". Sense anar més lluny, fa pocs dies, a Tarragona, en el marc de les Jornades Antifeixistes organitzades per Arran sota el lema *El feixisme avança si no se'l combat*, van fer una xerrada sobre antifeixisme i futbol.

"A més dels idearis del club, nosaltres som explícitament independentistes. Cada any, anem a Millerntor almenys una vegada i no perdem ocasió de fer que es vegin bé les nostres estelades!". "Aquí, donem a conèixer els valors del futbol associats al St. Pauli i, a fora, difonem qui som i tot el que passa a Catalunya".

El club tampoc és aliè a les reivindicacions de pobles i cultures. El Sankt Pauli està agermanat amb el Celtic de Glasgow i, per exemple, l'any 2006, va ser del FIFA World Club, un mundial de nacions no reconegudes per la FIFA.

Un dels lemes del Fanclub és *Odi al futbol modern*, entès com l'abducció del futbol pel capitalisme més salvatge (negoci, societats anònimes, gent multimilionària...), que en despersonalitza la naturalesa i l'esperit. La denúncia de la venda dels clubs als interessos de les televisions, els xeics i els mafiosos russos, els horaris dels partits, el preu de les entrades o el tracte a l'afició popular són alguns dels objectius prioritaris de les seves activitats. ◀

El Raval viu i conviu

El Raval va encetar, l'11 de maig, el nou espai sociocultural Música sí, feixisme no amb una tarda de concerts de música d'arreu del món. Sota el lema *Raval viu i conviu*, l'activitat vol mostrar el rebuig vers l'agressió racista que es va produir al barri el 7 de gener d'enguany contra un jove migrant. S'emmarca, doncs, en un programa d'esdeveniments musicals que treballaran sobre un eix comú: fer una crida a la convivència i a l'intercanvi cultural i expulsar qualsevol mostra de feixisme dels barris i les viles

Míreia Chavarría
@miretxebarria

Es sons de punk acústic de Mateolika, la barreja d'ska, reggae i punk de Muyayo Rif i les peces musicals interpretades per grups de joves del Raval que van omplir la plaça Terenci Moix el dissabte 11 de maig van ser la primera mostra del programa Música sí, feixisme no. I el públic que hi va assistir va ser testimoni de l'alegria que desprèn la música i el missatge positiu que genera a favor de la convivència.

I és que, quina manera més bona hi pot haver, per foragitar el feixisme, que inundar els carrers amb ritmes i melodies autòctones i foranes que els carreguin de vitalitat? La música és l'exemple paradigmàtic que demostra que tota mescla o intercanvi enriqueix i que aquest enriquitment és recíproc i crea llaços que donen consistència al teixit

"Volem contribuir a l'esforç d'expulsar el feixisme de la música i de la societat"

social que uneix els diferents pobles. "La música és, i sempre ha estat, mestissa", expliquen les entitats impulsores de la iniciativa. "Nosaltres volem contribuir a l'esforç d'expulsar el feixisme de la música i de la societat", destaquen. La via que han escollit per fer-ho és la creació d'experiències compartides, ja que consideren que aquestes són capaces de destruir els tòpics que posen en perill la cohesió social i de bastir la convivència en la diversitat cultural.

"Als joves, no sempre hi arribes amb manifestacions o fulls volants, però, amb música, sí que hi pots connectar", afirma David Karvala, membre d'Unitat Contra el Feixisme i el Racisme (UCFR). Aquesta entitat, juntament amb l'Associació per a joves TEB i amb l'ajut de la xarxa educativa Ravalnet, el centre Xamfrà, el Casal d'Infants i l'Assemblea del Raval, han aconseguit posar en marxa el projecte Música sí, feixisme no a Ciutat Vella. Inspirant-se en les experiències britàniques Rock Against Racism i Love Music Hate Racism, pretenen desemmascarar el feixisme i fer-lo fora dels racons on s'aconsegueix filtrar. El paper d'UCFR, doncs, és engegar els motors perquè les persones de cada barri s'organitzin per tirar endavant esdeveniments musicals dirigits a un públic ampli que llancin un clar missatge de rebuig al feixisme.

UN RAVAL ANTIFEIXISTA

No és casual que la iniciativa Música sí, feixisme no s'hagi posat en marxa per primera vegada al barri del Raval: tan sols fa uns mesos, un grup de joves va agredir un noi per raó del seu origen.

I és que, en èpoques de vaques magres, el malestar social fa que algunes persones considerin que els col·lectius més febles, com ara les persones migrants, són les culpables de les dificultats econòmiques que viu el conjunt de la societat. De fet, és justament en contextos de crisi quan els discursos feixistes i racistes s'esmunyen amb més facilitat pels carrerons més obscurs dels barris i les viles i generen esquerdes profundes en el teixit social. Al Raval, barri d'acollida de migrants històricament, aquesta mena de discursos poden alimentar fortament aquesta fractura social, que pot arribar a adoptar expressions violentes, com la viscuda recentment.

Conscients d'aquest perill, algunes entitats ravalenques s'han organitzat ràpidament i han impulsat el concert *Raval viu i conviu*, que vol ser una mostra del poder de la música per combatre el feixisme i promoure la convivència en l'àmbit local. La intenció, però, és que la lluita no es faci en un sol barri, sinó que el projecte s'estengui i es propagui arreu dels Països Catalans i que cada vegada aglutini i comprometi més persones, organitzacions i grups musicals.

Si bé la iniciativa Música sí, feixisme no encara no ha arribat a tots els barris, la lluita contra el feixisme i la xenofòbia comença a prendre força. El dia 5 de maig, al districte de Sant Martí, s'hi va organitzar una jornada antifeixista, que va començar amb una xerrada i el dibuix d'un mural impressionant amb la inscripció *Feixisme mai més* i va finalitzar amb una manifestació contra el centre social nazi Tramun-

A la Plaça Terenci Moix del Raval, petites i grans van sumar-se a les actuacions musicals contra el feixisme / UCFR

tana. A Gràcia, s'està engegant una campanya veïnal contra la llibreria nazi Europa per començar a lluitar contra el creixement de l'extrema dreta. Unitat Contra el Feixisme i el Racisme també participarà, l'1 de juny, al segon torneig santpaulinista de Barcelona, que adopta els ideals del Sankt Pauli, un equip de futbol que es declara obertament antifeixista, antiracista, antiseixista i antihomòfob. Però, això no és tot. La lluita antifeixista també s'està estenent a l'Eixample, Santa Coloma, el Vallès Oriental, el Maresme, l'Anoia o el Vendrell, localitat on se celebrarà una manifestació antifeixista el 29 de juny. ◀

+ info:
Esdeveniment Música sí, feixisme no:
facebook.com/MusicaSiFeixismeNo
Pàgina d'UCFR:
unitatcontraelfeixisme.org

Presentació en Barcelona de

L'Anarquisme fet diferencial català

Dijous 30 de maig a les 19:00 hores en Virus editorial (Junta de Comerç 18)

Xavier Diez (autor del llibre), Miquel Izard (historiador) i Jordi Martí Font (militant anarcosindicalista)

www.viruseditorial.net | www.viruslibreria.net | info@viruseditorial.net
editorial · distribuïdora · llibreria web

editorial
virus

'Love music, hate racism'

Diversos col·lectius antifeixistes d'arreu d'Europa converteixen la música en un vehicle permanent per acostar el públic als valors de la solidaritat, la convivència i la lluita contra el racisme i la xenofòbia

Alex Romaguera
@La_Directa

Aviat farà 22 anys que un grup de joves obrers de Roma van fundar Banda Bassotti. Crescuts en la praxi revolucionària, els joves components d'aquesta formació aviat es van fer un lloc dins l'escena musical a través d'un repertori compromès amb la lluita contra el racisme, que ja aleshores rebrotava entre els sectors nostàlgics de Benito Mussolini.

Banda Bassotti, de la qual s'ha fet famosa la versió sincopada del "Bella Ciao", és una de les formacions habituals al cartell del Notte Rock, un festival organitzat fa onze anys al municipi sicilià de Finale di Pollina per La Plataforma, nom sota el qual diversos col·lectius reuneixen bandes i solistes d'arreu del món perquè ofereixin les seves melodies antifeixistes.

L'italià Notte Rock, el britànic Love Music Hate Racism i altres iniciatives musicals esdevenen antidòts davant l'auge de la ultradreta

Durant tres dies, en aquest entorn, més de 15.000 persones comparteixen concerts, tallers, xerrades i altres activitats que repassen les diferents problemàtiques socials actuals. Finale di Pollina esdevé un espai molt atractiu on la denúncia dels ideals reaccionaris dona peu a l'intercanvi d'experiències i altres

propostes per aixecar una societat més justa i inclusiva. Banda Bassotti també ha participat al Beats Against Fascism que se celebra cada any en una ciutat alemanya per iniciativa d'Acció Antifeixista. Amb el mateix perfil que el Notte Rock, aquest festival demostra la capacitat de la música per apropar-nos al mestissatge i a la defensa d'un món sense excloses socials. La mescla de grups de punk, rock i cant tradicional permet que el moviment arrel·li en un ambient distès, on també es fan passis de vídeo, exposicions i taules rodones que plantegen les diferents maneres de plantar cara al racisme i a la xenofòbia.

No són gaire diferents, el Summer Riot organitzat a Polònia durant la temporada d'estiu, l'Antifa Night que se celebra periòdicament a la ciutat croata

de Zagreb, l'Alerta Deathfest, concebut a Alemanya per contrarestar els grups de metal neonazis amb bandes antifeixistes del mateix estil, o el Festival de Lluita Contra el Racisme sorgit a Atenes en resposta a Alba Daurada i d'altres formacions d'extrema dreta. En aquesta propera edició, a més d'artistes de Grècia, Síria, Albània, Bulgària o el Kurdistan, l'esdeveniment comptarà amb una mostra d'art que vol connectar el jove amb l'antiracisme de manera lúdica i amena.

LMHR, EL BUC INSÍGNIA

El referent europeu d'aquestes d'iniciatives és el Love Music Hate Racism (LM-

Els festivals de LMHR reuneixen bandes i solistes de totes les tendències / LMHR

El Love Music Hate Racism esdevé un aparador de l'actual mestissatge cultural. / LMHR

HR), sorgit el 2002 per frenar l'augment del racisme i els èxits electorals del feixista Partit Nacional Britànic (BNP). L'origen d'aquesta plataforma es troba en Rock Against Racism (RAR), una plataforma de la Lliga Anti-Nazi (ANL) que, durant els anys 70, va posar en comú grups de joves blancs (principalment, de punk) i altres de negres (essencialment de reggae).

A més de ser una inspiració per a músics novells, durant aquells anys, RAR va contribuir a la creació d'una cultura antiracista i mestissa a la Gran Bretanya. L'èxit de The Specials, UB40 o els mítics The Clash són gairebé impensables sense l'existència del RAR, del qual van néixer els famosos carnetoltes que van inundar els carrers de Londres i Manchester l'any 1978, així com altres celebracions que van arraconar la ultradreta del panorama electoral.

Després d'un llarg període i del retorn del BNP a l'escena política, el 2003, el moviment antifeixista es va renovar a través de l'United Against Fascism (UAF), fruit de la confluència entre l'ANL, la National Assembly Against Racism i algunes líders laboristes importants. Va ser aleshores que va sorgir el Love Music Hate Racism (LMHR), un festival itinerant que, des de llavors, ha organitzat amb l'UAF desenes de concerts, cercaviles i petits recitals a locals i clubs de nit.

Així doncs, a través de la simbiosi entre cultura i activisme, LMHR i la resta de festivals reforcen la lluita contra el feixisme i permeten avançar cap a una societat més solidària i inclusiva. <

Relats del sentiment cap a la memòria

Homenatge a l'art gravat compromès del Taller de Gráfica Popular mexicana

Estel Barbé
@La_Directa

Relats, vivències personals i saviesa indígena escrites a Mèxic, Barcelona i Castelló entre el 1998 i el 2003. Tot plegat, com diu l'autor -el fotògraf, activista i educador Iban Ek-, amb un motiu de pes, homenatjar el Taller de Gráfica Popular, el TGP, que al llarg del segle xx va esdevenir icona de creació artística col·lectiva compromesa, a través d'uns gravats que van colpir la societat mexicana i van crear llaços de solidaritat amb la resta del món.

"No és un llibre activista ni tampoc un llibre zapatista, sinó un recull de part de la cosmovisió indígena". Iban Ek narra l'experiència pròpia d'una llarga estada a Mèxic, a cavall de la vida activista i l'experiència revolucionària. D'aquesta vivència, en van sorgir més de 200 textos, alguns dels quals van anar enviant a l'altra banda de l'oceà, tot i que mai havia pensat publicar-los fins que va topat amb la història del Taller de Gráfica Popular i, concretament, amb la figura de l'escriptor, periodista i activista Carlos Monsiváis. A partir d'aquí i deu anys després, *Desde el sentimiento de la memoria* pren cos a través de les 77 narracions il·lustrades amb els gravats del TGP i una part final dedicada a la història d'aquest col·lectiu que acaba de publicar Terreta Edicions, amb la col·laboració d'El Lokal i la Distri Comú de Castelló.

"El llibre es desglossa en dues coses bàsiques: d'una banda, la meua perspectiva personal, *el sentimiento*, aquesta part que aflora de l'expatriació, de l'enyorança de la terreta, i que són escrits a la família i a les companyes; de l'altra, *la memoria*. Aquesta segona és la que dona un sentit comú al llibre, ja que, durant uns anys, vaig ser l'enllaç entre les Coordinadores de la Societat Civil en Resistència i el Congrés Nacional Indígena. Això va permetre que em deixessin assistir als *Consejos de Ancianos* que es feien a la nit i, sobretot, que em deixessin recollir les històries de la seva cosmovisió -terres, plantes, pobles i tradicions- que s'hi explicaven". El resultat de tot plegat esdevé un compendi de sensacions i històries amb pinzellades de realisme màgic, combinades amb el realisme colpidor del dia a dia de les comunitats indígenes. ◀

'Manuela Sánchez' d'Alberto Beltrán

'Lo que puede venir sobre México, lo que no debe venir, lo que vendrá y autorretrato' de Leopoldo Méndez

Desde el sentimiento de la memoria
Autor: Iban Ek
Editorial: Terreta Edicions
Col·laboradors: El Lokal i Distri Comú
Pàgines: 152

Presentació del llibre
Divendres 24 de maig a les 19:30h
Espai Virus
Editorial C. Junta del Comerç, 18, baixos, Barcelona

L'art gravat del TGP i la resistència antifeixista

La darrera part de *Desde el sentimiento de la memoria* és un homenatge al Taller de Gráfica Popular mexicana (concretament a la seva primera època, entre 1937 i 1977), un col·lectiu d'artistes nascut de la Liga de Escritores y Artistas Revolucionarios (LEAR) vinculada al Partit Comunista, en un context post-revolució mexicana de gran efervescència social. Amb artistes de la talla de Leopoldo Méndez, Pablo O'Higgins o -posteriorment- la fotògrafa Mariana Yampolsky, el grup va esdevenir el referent del gravat compromès amb els moviments socials, els sectors camperols i les lluites de la societat mexicana, seguint el llegat del mestre gravador de tots els temps, José Guadalupe Posadas, creador de múltiples imatges de la cosmovisió mexicana. A partir d'aquí i al llarg del segle xx, el TGP va esdevenir el creador d'un imaginari que simbolitzava les lluites dels pobles a través de cartells, fullatons, campanyes i pancartes impreses als carrers i publicades, també, als mitjans de comunicació populars de l'època.

Més enllà, però, la solidaritat i el caràcter internacionalista intrínsec a les persones que integren el TGP van portar el col·lectiu a treballar amb artistes d'arreu del món, sobretot per llançar missatges de conscienciació contra l'ofensiva feixista que es va estendre per Europa amb la Guerra Civil Espanyola i, posteriorment, amb la Segona Guerra Mundial. Moltes artistes de l'Estat espanyol que es van exiliar a Mèxic van comptar amb el suport del grup i, alhora, algunes d'aquestes artistes mexicanes van decidir abandonar els seus tallers i unir-se a la causa republicana entre el 1936 i el 1939.

Posteriorment al 1977, hi ha documentació que parla d'una nova onada del TGP que continua fins al 1997. Actualment, part d'aquest llegat i de la primera època del col·lectiu es pot visitar al Museo del Estanquillo de Ciutat de Mèxic, un espai creat per Carlos Monsiváis, instigador d'aquest llibre, que esdevé un tribut al sentiment i a la memòria.

POCA BROMA.

Gunillas en la boira

Com Dian Fossey, la zoòloga defensora dels goril·les, la virreina de les colònies del nord-est, Llanos de Luna, està determinada a salvar un parell d'espècies en extinció. Amb aquell olfacte que tenen les millors naturalistes, que alerten del desastre quan la resta ni ens n'ensumem, ha endegat una croada per defensar dues espècies que moltes trobem d'allò més prescindibles.

Per Llanos de Luna, la primera espècie, la *piluca vuittonensis*, és una peça clau dins l'ecosistema perquè, com diu, "és important que hi hagi pijos i rics, que són els que gasten". Però han de ser pijos i rics de debò, no "aquells que es creien rics, però que han estirat més el braç que la màniga i bla, bla, bla" (segur que en algun idioma la mar d'e-

xòtic existeix una paraula per designar-los). La segona espècie, l'*octogenarius fascistus*, ja no és útil pel que és, sinó per allò que representa. En una societat en què, amb tota seguretat, algú l'acusarà de nazi durant les properes dotze hores, hi ha d'haver algú que demostrï que el referent és real i que sigui el blanc de les ires. Així, Llanos de Luna alimenta una petita reserva de feixistes i els homenatja amb les raons de qui va a Doñana a donar de menjar als quatre linxs ibèrics que queden: són una monada, però, per damunt de tot, l'ecosistema estaria incomplet sense ells.

(I, si ens permeteu, ens estalviem de rematar l'argument perquè no se'ns acusi de recórrer a la llei Godwin.) FEL

#SOCIALPIELA
TRES
2013

L'enemic del banquer

El banquer enfila cap a la presó. El primer en molts anys, des d'aquell altre sàtrapa de les finances, avui tertulià i un dia ídol amb gomina de l'Espanya felipista. Aquest d'ara esquiva la garjola amb fiança, però, si més no, el jutge ha dictat sentència. El banquer enfila cap a la presó i això, a ulls de tothom, és una bona notícia. Comença a semblar que la impunitat no les té totes i que el miratge islandès, aquella Arcàdia social, pot fer aparició de tant en tant també a les nostres contrades.

I ens llevem fantasiejant amb què li passarà pel cap al banquer en qüestió, a l'amic de l'expresident, al Gordon Gekko madrileny que un dia va pensar que Florida era seva. Creiem que pensarà en les torbes enfervorides de desnonats, aturats i preferentistes de la seva entitat que cridaven venjança i ara criden victòria, en tots aquells que, esprenent una mica els conceptes d'ahir, podríem anomenar *poble* o fins i tot *classe obrera*. I encenem la tele a cop de fantasieig esperant trobar-nos amb la consagració de la primavera. Veiem qui celebra la notícia. I esprenem una mica els conceptes d'avui, acceptem que ens cauen els collons a terra.

I ens llevem fantasiejant amb què li passarà pel cap al banquer en qüestió, a l'amic de l'expresident, al Gordon Gekko madrileny

El col·lectiu que hi ha darrere l'acusació popular, artífex de tot plegat, està dirigit per un home homenatjat per la Fundació Franco, antic secretari del Frente Nacional de Blas Piñar, reconegut defensor de la unitat d'Espanya i l'ordre. Va denunciar Ada Colau pels *escraches* i TVE perquè, als Lunnis, hi sortia una parella homosexual. Aquest home, Miguel Bernad, afirma que la sentència al banquer és exemplar i convida a brindar, no sabem si per la justícia social i la igualtat o per la decadència i la moralitat pública.

Un amic ens diu que importen més les pràctiques que la categoria esquerra-dreta, però, ara mateix, atordit, el calfred no em deixa parar l'orella. ADRIÁN CRESPO @crespix

BARRI INTERNET

@galapita — @Hibai_ — @josianito

SOFG

WTF

Però, què collons significa WTF?
What The Fuck és un vulgarisme anglès usat a xats i fòrums per mostrar sorpresa o disgust, la traducció catalana del qual seria: Però, què collons?

“Si algo te hace gracia pones LOL
 Si algo te estremece pones OMG
 Si algo no lo entiendes pones WTF
 SKSZ LNGSTK N L RZ”
 Los Ganglios

Pots trobar una bona recopilació de WTF a
wtf.microservos.com
 Video: Los Ganglios, LOL: ves.cat/gglz

DARTH VADER

El codi penal de Gallardón

Recentment, via @bufetalmeyda (www.elmundo.es/blogs/elmundo/jaqueperpetuo), s'ha filtrat la proposta de Codi Penal de Gallardón, que contempla el que s'ha anomenat la criminalització de l'enllaç. Centrat en la defensa del copyright de les obres culturals, els articles 270 i 271 contemplen penes de presó per a la gent que “faciliti l'accés a qualsevol obra intel·lectual, encara que no hi hagi benefici econòmic directe...”.

Anualment, els Estats Units elaboren l'anomenat *Special Report 301*, que identifica on s'està vulnerant la propietat intel·lectual dels productes nord-americans. Des de fa anys, l'Estat espanyol es troba a la llista de països que han d'aplicar més mesures per controlar i evitar la vulneració de la propietat intel·lectual d'empreses dels EUA. Tal com va denunciar fa anys Red Sostenible, els intents de legislar sobre Internet per controlar-lo, vinculats a la “protecció del copyright”, estan impulsats per l'*Special Report 301*, que s'ocupa de salvaguardar els beneficis dels lobbies de les indústries culturals dels EUA.

La coneguda llei Sinde promoguda pel govern anterior del PSOE i la posterior llei Lasalle són filles d'aquesta pressió dels lobbies de les indústries culturals. La seva aprovació va costar el prestigi a l'antiga ministra de Cultura, arran de les fortes protestes contra una legislació que, inicialment, suposava un control sobre Internet. Finalment, la llei es va aprovar, però amb unes clàusules que resultaven inoperants a l'hora de controlar el tràfic de la xarxa. El Codi Penal de Gallardón és una clara mostra de la línia de continuïtat entre els dos governs pel que fa a la protecció dels interessos de les societats de gestió. Hem de ser conscients del que suposa la reforma per la neutralitat de la xarxa i per l'Internet tal com el coneixem avui si no fem que sigui inoperant, com vam fer

amb la llei Sinde. Internet és copiar i enllaçar. La xarxa és l'espai de l'abundància davant el paradigma de l'escassetat que promulguen el lobbies de les indústries culturals. És l'espai que hem conegut lliure i neutral i que ens permet organitzar-nos de manera distribuïda, compartir, incidir i posar de relleu el valor d'ús per davant de la propietat privada. L'era digital, com sabem, capgirarà les correlacions de forces de la producció i la distribució culturals. Internet és la pràctica de la desintermediació i la seva estructura tècnica i social posa en relleu que les intermediàries culturals ja no són necessàries. Les entitats de gestió, les distribuïdores, queden relegades a un paper secundari, fins i tot innecessari. Nous models de negoci, el paradigma de la cooperació i el principi del compartir són a la base d'Internet. Des de fa anys, els lobbies de les indústries culturals, de la mà de governs de tot tipus, han intentat impulsar legislacions que regulin el flux d'informació a la xarxa.

Des de fa anys, però, la resistència a la xarxa i les noves formes d'organització també s'han anat situant per davant de les ofensives legals que han volgut regular-les. Depèn de nosaltres que continuï sent així.

Nota: com que aquesta secció s'ocupa de la xarxa, no entrem a analitzar altres aspectes perillosos de la proposta del Codi Penal de Gallardón

TUIEEEEEEEL

Hashstags coincidents que fan un TT sense saber-ho

El dijous 16 es va produir una circumstància molt curiosa. Dos esdeveniments completament diferents van coincidir amb un mateix HT: #armenia
 D'una banda, els comentaris sobre la participant d'Armènia a la prèvia d'Eurovisió a Europa i, de l'altra, la que alimentaven les participants del Centre de Convencions d'una localitat colombiana que es diu Armènia, a Quindío, amb el mateix HT i sense saber-ho, cosa que el va convertir fugaçment en TT.

Aprofitem per recordar que Twitter no calcula els TT basant-se en la quantitat de vegades que es repeteix una paraula, sinó tenint en compte la capacitat que té un HT d'atraure gent nova a la conversa. És a dir, molta gent usant poc un HT té més possibilitats de fer un TT que poca gent repetint-ho incessantment.

LA FORÇA OBSCURA

Monsanto vs. Bowman: patents de vida, biohackers

El cas que enfronta el masover Bowman amb la multinacional amb més patents sobre transgènics del món, Monsanto, és un exemple clar de la història de David contra Goliat.

Monsanto acusava aquest granger de 75 anys, que creua el seu camp amb llavors tradicionals de blat de moro, de violar les seves patents de blat de moro transgènic, perquè algunes de les plantes de Bowman havien estat pol·linitzades pel seu pol·len patentat i, en conseqüència, consideraven que havia de pagar-los una mena de cànon. Sona com el món a l'inrevés, veritat? Doncs encara que sembli mentida, part del futur de la nostra llibertat genètica s'ha decidit amb la resolució d'aquest cas, que ha estat fallat per unanimitat a favor de Monsanto.

Les grans companyies de programari com ara Apple o Microsoft havien declarat que, en cas que Bowman no fos castigat, s'obriria un precedent per a la “pirateria massiva” dels gens. Us sona altra vegada l'argument, oi?

Les grans empreses de biotecnologia fa dècades que privatitzen el que és de totes, el patrimoni genètic mundial, ajuden

a concentrar les possibilitats d'innovació i investigació en les gegants multinacionals i, de passada, dificulten l'intercanvi d'informació i la investigació científica amb fins no comercials.

Per altra banda, està començant a emergir un moviment de biohackers que, en lloc de treballar a garatges, ho fan a granges i en lloc de trastejar amb programari, ho fan amb ADN. Combinen els seus coneixements de biologia amb l'ètica hacker en la qual han crescut i comparteixen la informació, una barreja que atreix les multinacionals, que volen que la llei permeti que es patentin “fets de la naturalesa”.

La lluita contra les patents de vida també és la lluita per la llibertat i té moltes similituds amb les batalles del món digital. Estarem atentes. Igual que les lluites feministes parlen dels nostres cossos com a camp de batalla, en el futur, cadascuna de les nostres cèl·lules serà -també- el nou camp de batalla.

Cinquena Ruta Quico Sabaté

11 2 DE JUNY
DE COSTOJA A SANT CELONI

El desembre de 1959, Quico Sabaté, un dels maquis més actius i discrepans amb les noves directrius de la CNT a l'exili, es va plantejar continuar la lluita armada contra el franquisme malgrat l'oposició de l'organització i va crear un nou grup anomenat MURLE (Movimiento Unificado para la Liberación de España). El 31 de desembre, va creuar la frontera des de Costoja amb quatre companys més, però van ser localitzats prop de Besalú i encerclats a la Mota, al mas Clarà. L'únic que es va poder escapar del setge va ser el Quico; la resta del grup va ser abatut per la Guàrdia Civil. El 5 de gener al matí, el Quico va aconseguir arribar fins a Sant Celoni, on va caure abatut per les bales del sometent i de la Benemèrita, al carrer de Santa Tecla, després de baixar del tren procedent de Sant Celoni.

La trobada del primer cap de setmana de juny pretén ser vivencial i vol descobrir, per cinquè any consecutiu, els principals indrets d'aquest darrer viatge. Alhora, pretén ser un homenatge a la seva figura i a totes aquelles persones que van defensar la justícia, la igualtat i la llibertat.

La ruta s'inicia a Costoja, al Vallespir. S'hi arriba amb autocar. Es passa per l'Hostal de la Muga com a espai de connexió entre famílies i refugiades. Es passa pel refugi de Bassegoda i per Lliurona, on es farà nit. El segon dia es va cap a Puigbalí i fins al casolot del Falgars. Es baixa per la carretera de la Mare de Déu del Mont i es visita Can Falgars. Amb autocar, s'arriba fins a Sant Martí de la Mota i fins al mas Clarà, on encara hi ha les parets que guarden la història d'aquest maqui català.

Se surt el dissabte 1 de juny a les 5h del matí des de la plaça Mercè Rodoreda de Sant Celoni.

Inscripcions fins al 24 de maig. 30 euros. Places limitades a 40 persones. Reserva: 650 524 540

DJ23^{/05}

BARCELONA

Boicot poètic en solidaritat amb les treballadores de Bangladesh
18:30h Portal de l'Àngel.
Convoca: Los Bio-lentos

Concentració contra les agressions a la llengua

A les 19h
Alacant: Plaça de la muntanyeta
Barcelona: C. Mallorca, 278
(Delegació del govern)
Castelló: Plaça Maria Agustina, 6
Eivissa: Pg. Marítim, Casa del Mar
Girona: Av. 20 de juny, 2
Lleida: Plaça de la Pau, 1
Maó: Plaça Miranda, 22
Palma: C. de la Constitució, 4
Saragossa: Plaça Nuestra Señora del Pilar, s/n
València: C. Colom, 60
Organitza: Enllaçats per la llengua

MANRESA

Passi de la pel·lícula 'La Haine'
20:30h Cine Club Social.
C. Amigant

REUS

Xerrada sobre el conflicte sahrauí
19h Casal de Dones. Plaça de la Patada, 9. Organitza: Assemblea Popular de Reus

FRAGA

Grup Barnils: trencant el silenci informatiu
20h IES Baix Cinca. C. Riu Cinca, s/n
En el marc de les Jornades culturals i llibertàries de la CNT de Fraga

DV24^{/05}

BADALONA

Concert solidari amb Nicaragua
21:30h Sala Estraperlo. Isidre Nonell, 9

BARCELONA

Canviem els rols, t'atreveixes?
18h Espai Jove Garcilaso. C. Garcilaso, 103. A càrrec d'Alba Barbé, Sandra Fernández, Joana Bou i Sara Carro, de Fil a l'Agulla. 19:30h Passi de vídeos. Cloenda del taller desenvolupat durant el mes de maig sobre el qüestionament i la transgressió dels codis de gènere

Xerrada: Moviment d'alliberament de les dones del Kurdistan
19h Ateneu Flor de Maig
C. Dr. Trueta, 195

Lluites contra el megaprojecte eòlic de les transnacionals a Oaxaca
19h Can Batlló. C. Constitució, 19

FRAGA

La premsa llibertària en la clandestinitat 1939-1975
20h Sala d'exposicions Cegonyer. Passeig Barrón-Cegonyer, 6, 3a planta
En el marc de les Jornades culturals i llibertàries de la CNT de Fraga

DS25^{/05}

BARCELONA

Jornada: Salut i alimentació: alternatives al model actual
10h Local de l'Associació Salut i Agroecologia. C. Emili Roca, 52. Amb la participació de Laia Fargas, DESC, Agustí Cruz, Monica Vargas i Esther Vivas

Dinar i presentació del llibre 'Grups Autònoms'
14h CSO Old School. Av. Vallcarca, 85.
A càrrec de l'autor, Joni D.

FRAGA

Els grups mediàtics: quan el poder ofega la llibertat
18h IES Baix Cinca. C. Riu Cinca, s/n
En el marc de les Jornades culturals i llibertàries de la CNT de Fraga

GRANOLLERS

Crisi. Lluites i perspectives anticapitalistes
18h Anònims. C. Ricomà, 57

L'HOSPITALET DE LLOBREGAT

Concert solidari amb els amotinats el 2004 a Quatre Camins
21h CSO L'Àstilla. Av. Vilafranca, 22

SANT FELIU DE CODINES

Kabaret obert de cantautors i poetes
17h Centre Cívic La Fonteta
Plaça Umbert Rosàs, 1

DG26^{/05}

BARCELONA

Kabaret de poesia i flamenc
17h Can Masdeu. Camí de Sant Llätzer, s/n. Més info: www.canmasdeu.net

CASTELLAR DEL VALLÈS

Recital poètic musical amb Cesk Freixas i Roc Casagran
12h Cal Gorina. C. Centre, 8
Més info: calgorina.wordpress.com

OLOT

Presentació del projecte del Procés Constituent
12h Plaça Major d'Olot

FREQÜÈNCIES
LLIURES

Ràdio Bronka 104.5FM Àrea metropolitana de Barcelona www.radiobronka.info | **Contrabanda 91.4FM Àrea metropolitana de Barcelona** www.contrabanda.org | **Ràdio Línea IV 103.9FM Barcelona** www.radiolinea4.net | **Ràdio Pica (només web) Barcelona** www.radiopica.net | **Ràdio RSK 107.1FM Nou Barris (Barcelona)** www.radiorsk.info | **Ràdio Trama 91.41FM Sabadell** www.radiotrama.net | **Ràdio Kaos (només web) Terrassa** www.radiokaos.cat | **Postscriptum Radio (només per internet)** www.postscriptumradio.org | **Ràdio Pinsania 90.6FM Berguedà** www.radiopinsania.wordpress.com | **Ràdio 90 101.4FM Olot** www.r90.org | **Ràdio Klara 104.4FM València** www.radioklara.org | **Ràdio Malva 105FM València** www.radiomalva.wordpress.com | **Ràdio Aktiva 107.6FM Alcoi** www.radioaktivafm.blogspot.com | **Ràdio Mistelera 101.4FM Dénia - La Xara** www.lamistelera.org | **Ràdio Bala 106.4FM Manresa** <http://radiobalamanresa.wordpress.com>

Coettv Nou Barris (Barcelona) coettv@gmail.com | **Sants TV** <http://sants.tv>
Gramenettv Gramenet del Besòs www.tvgramenet.org

Selecció d'alguns programes de LaTele. Podeu consultar la graella sencera o veure tots els vídeos a www.latele.cat. Emetem des de Plaça Espanya fins a Sant Pol de Mar al **CANAL 37 DE LA TDT**. Resintonitza la teva tele per trobar-nos!
CADA NIT A PARTIR DE LES 20H30 NOUS PROGRAMES!

DILLUNS: 20:30h. Notícies 1
DIMARTS: 20:30h. Tv Animalista
DIMECRES: 20:30h. Contra-Infos

DIJOUS: 22h. Y tu qué miras gilipollas?
El programa de punk de LaTele
DIVENDRES: 21h. Programa de falguera

DISSABTE: 22h. Cineclub 1
DIDUMENGE: 21h. La Xerrada

EL TEMPS

DIJOUS 23

Serà el dia més estable i assolellat de la setmana. Les temperatures poden superar els 20 graus a les comarques litorals.

DIVENDRES 24

Des de primera hora del matí poden créixer nuvolades i deixar ruixats a les comarques de Girona, Barcelona i Tarragona.

DISSABTE 25

Núvols més trencats i en general moltes estones de sol. A la tarda cauran ruixats curts i intensos a les comarques de Girona.

DIUMENGE 26

Dia més assolellat. Temperatures força fredes a les comarques de muntanya però suaus al litoral i prelitoral.

DILLUNS 27

S'inestabilitzarà de ponent a llevant. Ruixats i tempestes que poden ser forts a les hores centrals del dia. Ventades.

DIMARTS 28

Núvols residuals a les comarques costaneres i de la cara nord del Pirineu. Clarianes a la majoria del territori.

/ ÀLVARO MINGUITO

«La universitat necessita un Robespierre»

Oscar Blanco
@La_Directa

Com et vas implicar en la lluita estudiantil i en la investigació sobre la universitat?

A l'institut, ja participava en un col·lectiu de barri, però va ser a la universitat quan m'hi vaig involucrar. Era l'època de l'Informe Bricall, que responia a una tendència mercantilitzadora marcada per l'OMC, el Tractat de Lisboa i el procés de Bolonya. Amb en Carlos Sevilla, la Judith Carreras i en Joseba Fernández, vaig entendre que, per sostenir un moviment radical i coherent, era imprescindible estudiar la funció social de la universitat i les seves transformacions.

La venda de facultats representa un salt qualitatiu en l'etapa actual?

Amb la crisi, els reformadors de la universitat han vist l'oportunitat de tirar endavant mesures que, en un context de presumpta bonança econòmica, tindrien més costos. La qüestió ja estava sobre la taula, com la supressió de carreres no rendibles, fet que evidencia que la universitat es posa al servei del mercat i no de les necessitats socials.

Quin impacte suposen aquestes polítiques?

Sota el mite de la convergència europea, la primera etapa del procés de Bolonya va servir per legalitzar i rubricar l'entrada de capital privat a la universitat. El que ha estat una veritable confluència és utilitzar el pla per devaluar els estudis. Això fa que es tingui

menys força a l'hora de negociar un contracte laboral.

En quina situació es troba, ara mateix, el sistema universitari?

Ens trobem a l'etapa en què es desenvolupa el finançament i la governança del pla. Primer, veiem un Estat minvant, situació que serveix per justificar l'entrada de capital (anomenat "finançament competitiu" de manera eufemística). És a dir: rebs el que pots vendre a les empreses privades de recerca. L'altra via d'ingressos són les taxes, l'encariment de les quals ha deixat prop de 120.000 estudiants fora de la universitat.

«L'encariment de les taxes ha deixat prop de 120.000 estudiants fora de la universitat»

Podem parlar d'una bombolla com la immobiliària?

De moment, aquí, és una tendència, però, als EUA, els préstecs estudiantils es consideren com la segona bombolla, ja que arriben al bilió de dòlars de deute. Primer, van aparèixer orientats als màsters i, entre el 2003 i el 2009, van créixer un 250%. Ara, amb la pujada de taxes, també s'utilitzen als graus, on arriben a nivells d'interès del 8-10%, més alts que els de les hipoteques.

Quines conseqüències té això?

Ha generat una conflictivitat estudiantil molt gran, especialment al Quebec i a Xile, que va ser un laboratori neoliberal

durant la dictadura. Allà, s'ha aixecat un moviment molt fort contra el lucre.

La nacionalització del coure xilè pot ajudar a pal·liar la situació?

Té una importància cabdal perquè, des de l'època de Salvador Allende, ningú no havia plantejat res semblant. Després d'una taula de negociacions, el moviment estudiantil es va tancar per cercar propostes, partint de la idea que l'educació ha de ser una despesa estatal, i va concloure que els recursos naturals havien de pertànyer a tothom. A l'Estat espanyol, el moviment estudiantil també hauria de pensar d'on pot venir el finançament públic, ja que no podem pagar un deute odiós i il·legítim que no hem contret. Només podríem finançar la universitat amb una auditoria del deute.

Què ha retardat la reforma de la governança?

El xoc amb els estaments més elevats de la universitat, que han vist que perdrien molt poder. Quin rector no ha estat catequètic? La gestió tecnocràtica i gerencial xoca necessàriament amb una institució tan medieval. Han d'anar a poc a poc o provocaran un enfrontament.

Quina ha de ser la posició del moviment estudiantil i el personal precari si aquests estaments entren en conflicte?

Desbordar-los i acabar amb els estaments i amb la resta d'obstacles que impedeixen una democràcia real. Com els jacobins durant la revolució francesa: tallar caps. La universitat necessita un Robespierre. ◀

Miguel Urban

Activista i gestor cultural

Membre de la revista 'Viento Sur', Miguel Urban va aprofitar la seva visita a Barcelona, aquest abril passat, per presentar, a la Universitat Pompeu Fabra, l'assaig 'De la nueva miseria. La universidad en crisis y la nueva rebelión estudiantil', elaborat conjuntament amb Joseba Fernández i Carlos Sevilla. Igual que en treballs anteriors sobre el pla Bolonya o l'Estratègia Europa 2015, es tracta d'un llibre escrit des de i per a les resistències, amb l'objectiu d'esclarir quines significacions té el que succeeix a l'educació superior. Amb col·laboracions internacionals, l'obra disecciona el nou model d'universitat-empresa a Europa, als països empobrits i en altres estats on ja s'han produït mobilitzacions contra el deute estudiantil i les polítiques neoliberals, com és el cas dels EUA o Xile. Els autors defensen que, tot i que la universitat s'està convertint en un espai prioritari de valorització del capital, cal disputar-ne l'hegemonia ja que és un terreny clau en la lluita de classes.